

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra politologie

**Vliv konfliktu na Ukrajině na chování
tenisových organizací WTA, ATP a ITF**

Bakalářská práce

Autor: Eliška Valášková

Studijní program: Politologie

Studijní obor: BPOL Politologie

Forma studia: prezenční

Vedoucí práce: Mgr. Stanislav Myšička, Ph.D.

Hradec Králové, 2024

Zadání bakalářské práce

Autor: Eliška Valášková

Studium: F21BP0242

Studijní program: B0312A200029 Politologie

Studijní obor:

Název bakalářské práce: **Vliv konfliktu na Ukrajině na chování tenisových organizací WTA, ATP a ITF.**

Název bakalářské práce AJ: The impact of the conflict in Ukraine on the behavior of the tennis organizations WTA, ATP and ITF.

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Tématem mé práce je vliv konfliktu na Ukrajině na chování tenisových organizací WTA, ATP a ITF. Hlavním cílem mé práce je zjistit, jak tento válečný konflikt ovlivnil chování tenisových organizací WTA (Women's Tennis Association) a ATP (Association of Tennis Professionals) a mezinárodní tenisové organizace ITF (International Tennis Federation). Dále se v práci budu konkrétně zabývat, jak se tento vliv podepsal na jednotlivé hráče těchto organizací či na jednotlivé země konfliktu. Můj výzkum je důležitý vzhledem k obrovské síle a moci mezinárodních sportovních organizací, které mohou mít obrovský vliv na celou společnost, hlavně v případě nějaké války, a ne vždy toto chování či reakce může být pozitivní nebo toto chování může zasahovat do politického dění. Teoretická část bude například obsahovat definici a důležitost mezinárodních sportovních organizací ve světě a jaké potencionální vlivy takový konflikt může způsobit. V praktické části budu konkrétně testovat, jaké účinky tento konflikt měl. Budu čerpat především z oficiálních vyjádření organizací na jejich webových stránkách, z různých článků a odborných knih. Má práce bude vedena jako kvalitativní výzkum, konkrétně případová studie.

1. International Tennis Federation.(2023). International Tennis Federation. Získáno z <https://www.itftennis.com/en/>
2. Mearsheimer, J.J.(2022). The Causes and Consequences of the Ukraine War. Horizons: Journal of International Relations and Sustainable Development. 12-27.
3. Sage, G.H. (2010). Globalizing sport: How Organizations, Corporations, Media, and Politics are Changing Sport. New York: Routledge.
4. Bairner, A. (2001). Sport, Nationalism and Globalization. New York: Sport University of New York Press, Albany.
5. Houlihan, B. (1994). Sport and International Politics. UK: Harvester Wheatsheaf.

Zadávající pracoviště: Katedra politologie,
Filozofická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Stanislav Myšička, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 24.10.2023

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala (pod vedením vedoucího bakalářské práce) samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne:

Podpis autorky:

Anotace

Valášková Eliška. *Vliv konfliktu na Ukrajině na chování tenisových organizací WTA, ATP a ITF*. Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové, 2024. Bakalářská práce.

Tématem mé práce je vliv konfliktu na Ukrajině na chování tenisových organizací WTA, ATP a ITF. Hlavním cílem mé práce je zjistit, jak tento válečný konflikt ovlivnil chování tenisových organizací WTA (Women's Tennis Association) a ATP (Association of Tennis Professionals) a mezinárodní tenisové organizace ITF (International Tennis Federation). Dále se v práci budu konkrétně zabývat, jak se tento vliv podepsal na jednotlivé hráče těchto organizací či na jednotlivé země konfliktu. Můj výzkum je důležitý vzhledem k obrovské síle a moci mezinárodních sportovních organizací, které mohou mít obrovský vliv na celou společnost, hlavně v případě nějaké války, a ne vždy toto chování či reakce může být pozitivní nebo toto chování může zasahovat do politického dění. Teoretická část bude například obsahovat definici a důležitost mezinárodních sportovních organizací ve světě a jaké potencionální vlivy takový konflikt může způsobit. V praktické části budu konkrétně testovat, jaké účinky tento konflikt měl. Budu čerpat především z oficiálních vyjádření organizací na jejich webových stránkách, z různých článků a odborných knih. Má práce bude vedena jako kvalitativní výzkum, konkrétně případová studie.

Klíčová slova: tenisové organizace, konflikt, Ukrajina, Rusko, Bělorusko, hráči

Annotation

Valášková, Eliška. *The impact of the conflict in Ukraine on the behavior of the tennis organizations WTA, ATP and ITF*. Hradec Králové: Philosophical faculty, University of Hradec Králové, 2024. Bachelor thesis.

The topic of my work is the influence of the conflict in Ukraine on the behavior of the WTA, ATP and ITF tennis organizations. The main goal of my work is to find out how this war conflict influenced the behavior of the tennis organizations WTA (Women's Tennis Association) and ATP (Association of Tennis Professionals) and the international tennis organization ITF (International Tennis Federation). Furthermore, in my work I will specifically deal with how this influence has affected the individual players of these organizations or the individual countries of the conflict. My research is important because of the enormous power and power of international sports organizations, which can have a huge impact on the whole society, especially in the event of a war, and not always this behavior or reaction can be positive or this behavior can interfere with political events. The theoretical part will, for example, contain the definition and importance of international sports organizations in the world and what potential effects such a conflict can cause. In the practical part, I will specifically test what effects this conflict had. I will draw mainly from official statements of organizations on their websites, from various articles and professional books. My work will be conducted as a qualitative research, specifically a case study.

Keywords: tennis organizations, conflict, Ukraine, Russia, Belarusia, players

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala panu Mgr. Stanislavu Myšíčkovi, Ph.D., za odborné vedení mé bakalářské práce a cenné rady.

Obsah

Úvod.....	8
1. Teoretická část	11
1.1. Liberalismus v teorii mezinárodních vztahů	11
1.2. Mezinárodní organizace a mezinárodní nezisková organizace	12
1.3. Vliv nevládních organizací.....	14
1.4. Tenisové organizace	16
1.5. Kontext konfliktu na Ukrajině.....	18
1.6. Reakce mezinárodního společenství	22
2. Analytická část.....	25
2.1. Reakce tenisových organizací na agresi	25
2.2. Hráči	29
2.3. Problém politizace sportu a ostatní reakce	32
2.4. Využívání tenisu autoritářskými režimy	36
Závěr	40
Seznam použité literatury a zdrojů	42
Literatura	42
Internetové zdroje.....	44

Úvod

Sport je součástí celého lidstva. V novodobé historii plní významnou roli v životě každého člověka. Spolu s globalizací světa přišla i globalizace sportu a v posledních desetiletích si můžeme všimnout významného vlivu sportu v politice, a hlavně v mezinárodních vztazích. Příkladem toho může být bojkot Olympijských her během Studené války, které se konaly v roce 1980 v Moskvě a 1984 v Los Angeles, kdy si Spojené státy americké a Sovětský svaz navzájem bojkotovali účast na Olympijských hrách jako protest proti režimu pořadatele. Nejen státy, ale i organizace jako Olympijský výbor, mohou zasahovat a ovlivňovat politiku.

Díky svým pravomocím a vlivu mohou udávat sankce nejen ve finanční podobě, ale mohou také zakázat účast na hrách sportovcům z určité země. Už se to stalo v minulosti v případě Ruské federace a jejich opakovaných státem řízených dopingových skandálů nebo nedávno po Ruské invazi na Ukrajinu. Často jsou tyto organizace kritizovány, třeba za umožnění pořádání Olympijských her nebo různých turnajů v nedemokratických zemích, kde se porušují lidská práva, nebo kde tyto země využívají pořadatelství k propagandě či zlepšení své reputace ve světě, i přes jejich nedemokratický charakter. Jasným úkazem toho je pořádání závěrečného turnaje pro deset nejlepších hráčů a hráček světa, kteří proti sobě hrají. WTA vybrala pro rok 2024 konání Turnaje mistryň v Saúdské Arábii, která nabídla obrovské peníze na odměny pro hráčky a peníze pro další spolupráci. To ale vyvolalo negativní reakce vzhledem k tomu, že se v Saúdské Arábii dlouhodobě nedodrží lidská práva, které stanovy WTA zaručují.

Součástí Olympijských her je také tenis. Tenis je celosvětově velmi populární sport a sledují ho a hrají ho miliony lidí po celém světě. Fungování tenisu zajišťují tenisové mezinárodní organizace, které zastřešují tenisové organizace různých států. Tyto neziskové organizace se starají o své hráče a propagují a finančně podporují tuto hru. Stejně jako Olympijský výbor mohou tyto organizace zasahovat do politického prostředí. V roce 2021 došlo ke zmizení čínské tenistky Peng Shuai poté, co se vyjádřila k tomu, že byla sexuálně napadena vysoce postaveným čínským úředníkem. Okamžitou reakcí čínských úřadů byla cenzura a zablokování tenistčiných sociálních sítí. Výkonný ředitel ženské tenisové organizace (WTA) Steve

Simon vyzval čínské úřady, aby incident prošetřily a přestaly tento případ cenzurovat. Mezinárodní tenisová organizace a další organizace požadovaly důkaz o její bezpečnosti, zatímco se WTA rozhodla pozastavit všechny turnaje v Číně. Peng Shuai nakonec reagovala prostřednictvím videohovorů, že je v pořádku. Nikdo ale neví, co se s ní doopravdy děje. Přestože se několikrát účastnila různých rozhovorů, někteří pozorovatelé se stále domnívají, že není zcela svobodná. WTA nechala turnaje pozastavené až do dubna 2023 po uklidnění světové pandemie covidu-19. Hlavním důvodem navrácení turnajů jsou finance, které od Číny v rozpočtu WTA chyběly během zákazu.

V souvislosti s tím bych chtěla analyzovat vliv konfliktu na Ukrajině na chování tenisových organizací WTA, ATP a ITF od začátku konfliktu, který začal v únoru 2022 napadením Ukrajiny Ruskou federací. Je důležité se tímto tématem zabývat z důvodu velké síly a moci mezinárodních sportovních organizací, které mohou mít obrovský vliv na celou společnost, hlavně v případě války nebo jiného politického napětí, které může zasáhnout svět sportu, a ne vždy tato reakce může být pozitivní nebo se toto chování může promítnout do politického dění. Výzkumná otázka je: Jaký vliv měl vznik konfliktu na Ukrajině na chování tenisových organizací WTA, ATP a ITF?

V našem případě budeme mluvit o válce na Ukrajině, kde většina zareagovala na tuto událost sankcemi vůči Rusku a zemím, které Rusku pomáhaly při této invazi. Jinak na tom nebyly ani tenisové organizace, které potrestaly agresivní země, ale také jejich hráče.

Budu čerpat z oficiálních vyjádření organizací na jejich webových stránkách, primárně z různých jiných webových článků, protože je to aktuální a málo prozkoumané téma, ale i z odborných článků a odborné literatury.

Má práce bude vedena jako kvalitativní výzkum, konkrétně jako případová studie. Práce bude rozdělena na dvě části, teoretickou a analytickou. V teoretické části vymezím obecný pojem mezinárodní organizace a její důležitost v mezinárodních vztazích, které se staly v moderních mezinárodních vztazích součástí liberální teorie, kterou můžeme najít v základních učebnicích a knihách o mezinárodních vztazích.

Dále se teoretická část zabývá vymezením tohoto typu organizací, což jsou nevládní organizace, jejich současným vlivem na světové dění a jejich fungováním. Jako nevládní organizace můžeme brát i klíčové mezinárodní tenisové organizace, které v první části také definujeme, hlavně jejich fungování a rozhodování, kterými ovlivňují a zasahují do mezinárodního prostředí. V tomto případě budu čerpat z oficiálních stránek těchto organizací, na kterých mají obvykle vyvěšené stanovky nebo jiné dokumenty o jejich organizaci. V druhé kapitole vymežím kontext konfliktu na Ukrajině a představím reakce mezinárodního společenství, což je klíčové k pochopení kroků a sankcí ze strany organizací.

V analytické části budu analyzovat jednotlivé reakce tenisových organizací na válečný konflikt. Reagovat začaly chvíli po vypuknutí konfliktu a vydávaly různá vyjádření a jejich stanoviska k tomuto konfliktu prostřednictvím tiskových zpráv, zveřejněných na jejich oficiálních stránkách. Poté se budeme zabývat reakcí a chováním hráčů, kteří jsou nedílnou součástí těchto organizací. Budeme zkoumat jak reakce ukrajinských tenistů, tak ruských a běloruských.

V další části třetí kapitoly budeme věnovat pozornost problému politizace sportu, který se v dnešním tenisu objevuje, který může lidi sbližovat nebo také může mít negativní důsledky historických událostí. V neposlední řadě se ve třetí části věnuji také využívání sportu autoritářskými státy ke zlepšení své pošramocené minulosti.

1. Teoretická část

K pochopení významu a fungování tenisových organizací ATP, WTA a ITF, které si představíme později v teoretické části, je klíčové zabývat se mezinárodními organizacemi obecně, jaká je jejich definice, fungování a jejich role v mezinárodním systému. Dále je představen kontext konfliktu na Ukrajině a reakce mezinárodního společenství, což napomáhá vysvětlit důvod chování tenisových organizací.

1.1. Liberalismus v teorii mezinárodních vztahů

Výzkum mezinárodních vztahů bývá vymezován jako studium politických, bezpečnostních a jiných vztahů mezi svrchovanými státy, jejichž jádrem je otázka války a míru (Drulák, 2003). Teorie mezinárodních vztahů zkoumají mezinárodní vztahy a snaží se vysvětlit chování a výsledky v mezinárodní politice.

Liberalismus se v dnešní době nepoužívá pouze jako ideologie nebo k popisu zemí s demokratickými hodnotami, ale má své důležité místo i v oblasti mezinárodních vztahů. Liberalismus jako takový zdůrazňuje blaho jednotlivce jako základ pro spravedlivý politický systém. Jiné politické systémy jako monarchie nebo diktatura nemohou chránit život a svobodu svých občanů, proto liberalismus buduje instituce, které omezují a kontrolují moc. Ačkoli je to v zájmu domácí politiky, zájmy liberálního státu v zahraničí mohou ovlivňovat svobodu i doma. Vojenská síla je proto pro liberály nemyslitelná a může ohrozit svobodu jednotlivce třeba v případě napadení od druhého státu. Ve srovnání s realismem přidává nové faktory jako zohlednění občanů nebo roli mezinárodních organizací (Meiser, 2017).

Od filozofa Immanuela Kanta pochází liberální teorie o tom, že demokratické státy mezi sebou neválčí a netouží po válce. Liberálové se zaměřují na dva prvky interakce mezi státy: obchod a mezinárodní organizace. Obchod je způsob, jakým se státy vzájemně ovlivňují v dobách míru. Mezinárodní organizace se staly součástí globálního systému ve 20. století, hlavně se založením Organizace spojených národů. Jejich prostřednictvím mohou státy najít způsoby, jak řešit spory, a to snižuje potřebu války a poskytuje místo pro diplomacii (McGlinchey, 2022).

Rolí mezinárodních organizací v mezinárodních vztazích se zabývá hned několik liberálních autorů. Jedním z nich je John Ikenberry, který je zastáncem

liberálního internacionalismu, což je doktrína, která podporuje mezinárodní instituce, otevřené trhy, kooperativní bezpečnost a liberální demokracii. Ve své teorii zkoumá tři různá období po konfliktech, jak se po nich formoval mezinárodní řád a jakou roli v nich hrály mezinárodní organizace jako OSN nebo NATO. Dochází k tomu, že mezinárodní organizace pomáhají formovat mezinárodní řád a stabilizovat ho po období nějakého konfliktu (Ikenberry, 2009).

Joseph Nye ve své knize zase vysvětluje vztah mezi mezinárodními institucemi a tzv. soft power, což je ovlivňování ostatních ne na základě vojenské síly nebo placení, ale prostřednictvím kultury nebo hodnot. Příkladem je situace, kdy mezinárodní organizace mohou být platformami pro mezinárodní spolupráci a koordinovat řešení globálních problémů, jako je globální oteplování (Nye, 2004).

Stejně tak Robert Keohane píše ve své knize *After Hegemony* o tom, že mezinárodní spolupráce je možná i bez jednoho hegemonu. Keohane bere mezinárodní instituce jako prostředky pro usnadnění spolupráce a koordinace mezi státy. Mohou také sloužit k upevnování norem, pravidel a institucí, které podporují tuto spolupráci (Keohane, 2005).

1.2. Mezinárodní organizace a mezinárodní nezisková organizace

Je dobré si vymezit definici a rozdíl mezi mezinárodními organizacemi a mezinárodními nevládními organizacemi, protože mohou mít jiný charakter a jiný účel. Mezinárodní organizace je organizace složená primárně z členských států, ale mohou zahrnovat i jiné subjekty jako firmy nebo nevládní organizace. Prvním takovým uspořádáním byl Vídeňský kongres, kdy se státy spojily za účelem tvorby nového evropského politického a ústavního pořádku po pádu Napoleona.

Největší význam v mezinárodních vztazích začaly hrát v poválečném období. Nejdůležitější organizací, hlavně pro zkoumání, se stalo OSN, které mělo udržovat mezinárodní mír a bezpečnost. Dodnes se zabývá důležitými tématy jako jsou lidská práva, hospodářský rozvoj, humanitární pomoc a další. Tyto organizace jsou součástí moderních mezinárodních vztahů. Mohou být založeny za účelem národní bezpečnosti nebo spolupráce v oblasti zdravotnictví nebo ekonomické spolupráce

apod. (Koremenos, Lipson & Snidal, 2001). Jejich hlavním rysem je, že jsou jejich subjekty především státy, které jejich prostřednictvím hájí své zájmy.

Nevládní organizace je naopak organizací, která je zcela nezávislá na vládě a snaží se dosáhnout sociálních nebo politických cílů. Jiná definice je, že je to sdružení osob nebo skupina, která je dobrovolně vytvořena ze soukromé iniciativy, která vykonává, aniž by usilovala o zisk, mezinárodní činnost obecného zájmu a nepodléhá výhradně národnímu řádu (Bastid, 2000). Rozvojově orientované nevládní organizace existují už po staletí. Dříve organizované skupiny podobné dnešním nevládním organizacím pomohly organizovat opozici, která se zasloužila o zrušení obchodu s otroky ve Velké Británii a později i jinde v roce 1807 (Keck & Sikkink, 1998).

Během dvou světových válek se objevily nové nevládní organizace, většinou s humanitárním zaměřením. Do popředí se tento termín dostal v roce 1945 v chartě OSN, která definovala status těchto organizací, proto vědci nejprve používali tento termín v souvislosti s organizacemi, které se angažují v kontextu OSN. Od 80. let 20. století se používá tento termín obecně (Martens, 2002). Jejich součástí mohou být kluby nebo sdružení, které poskytují svým členům a dalším služby. Jsou obvykle financovány z více zdrojů, mohou to být soukromé granty, granty od národních vlád, členské příspěvky, různé dary od jednotlivců či firem a dalších zdrojů.

Některé organizace zaměstnávají zaměstnance a některé jsou založeny na dobrovolnické činnosti. Nevládní organizace mohou být založeny s cílem ochrany lidských práv, jako to dělá Amnesty International, nebo ochrany přírody v případě organizace Greenpeace. Mohou být provozovány na místní, regionální, národní nebo mezinárodní úrovni, většinou je to jedna velká organizace, která má pobočky po celém světě.

Nevládní organizace jsou vysoce institucionalizované, a proto se liší od neformálních protestních hnutí, jako jsou aktivisté nebo teroristické skupiny. Jsou legitimní a na některé aspekty jejich fungování v mezinárodním systému se vztahuje mezinárodní právo. Nevládní organizace slouží jako nátlakové skupiny, např. v oblasti lidských práv (Amnesty International), obchodu, životního prostředí aj. Poskytují informace a expertízy ve své oblasti působnosti. Stále více hrají velkou

roli při stanovování mezinárodních norem. Mnoho nevládních organizací nemá politické cíle, ale spíše poskytují služby nebo obojí dohromady. Působení nevládních organizací nemusí být vždy pozitivní. Problém může být v tom, zda by mezinárodní nevládní organizace měly disponovat demokratickou legitimitou vůči státním představitelům, nebo koho skutečně zastupují. Často bývá problém s financováním těchto organizací, jestli je soukromé nebo veřejné. Některé organizace nemusí mít nutně pozitivní cíl. Jiné podporují například obchodování se zbraněmi apod.

Tenisové organizace bychom měli zařadit podle definice do nevládních organizací, protože ačkoli mají v názvu mezinárodní nebo světové, nepodléhají žádnému státu. Jejich členy jsou ve většině případů národní tenisové organizace, které nespádají pod národní vlády a jsou nezávislé. Tyto organizace také neusilují o zisk ani politickou moc nebo vliv na politickou moc. Chtějí především podporovat a propagovat tenis po celém světě, vytvářet dobré platové podmínky pro hráče a budovat novou generaci tenisových nadějí. Jejich prostřednictvím a prostřednictvím hráčů spíše mohou otevírat důležitá společenská témata, například platovou nerovnost mezi muži a ženami ve sportu nebo situaci LGBTQ+ sportovců.

1.3. Vliv nevládních organizací

Nevládní organizace mají po celém světě obrovský vliv. Spousta z nich se liší velikostí, ale také posláním nebo dosahem, který mohou mít. Jako příklad velké a úspěšné organizace si můžeme vzít environmentální organizaci Greenpeace, která svými aktivitami upozornila svět na problémy jako je globální oteplování, odlesňování nebo nebezpečí jaderné hrozby. Jiné organizace bojují za lidská práva nebo pomáhají sbírat peníze a posílat je do rozvojových zemí. Důvodem jejich vzniku a strategie je ten, že neoliberaální globalizace nedokázala účinně řešit otázky sociální spravedlnosti, adekvátně chránit životní prostředí nebo omezit konflikty a chudobu.

Některé organizace spolupracují s jednotlivými vládami, přijímají peníze a působí jako poradci vládních agentur. Světová banka a různé národní vlády zaměstnávají nevládní organizace k realizaci různých projektů. Zapojují se jak do veřejného, tak soukromého sektoru, některé přispěly k mezinárodním politickým debatám vytvořením kodexů chování. Například projekt Transparency International

přišel s cílem řešit problém globální korupce, který odmítala řešit Světová banka, a dále s celou řadou inovativních projektů, jako je sledování korupce ve světě. (Collingwood, 2006).

Jedna z nejvlivnějších a nejznámější organizací v oblasti sportu je jednoznačně Mezinárodní olympijský výbor, který zasahuje téměř do každého sportu včetně tenisu, protože Mezinárodní tenisová federace je jeho součástí, a který se potýká s podobnými problémy jako tenisové organizace, podobně v případě reakce na ruskou agresi na Ukrajině. Olympiáda je jednou z nejsledovanějších událostí na světě, kde se sejdou sportovci a země z celého světa, což může podporovat mír, porozumění a spolupráci mezi zeměmi. Ne vždy to ale dopadne dobře. Olympijský výbor je často kritizován za to, že i přes svou obrovskou moc nedokáže zasáhnout v důležitých případech, nebo naopak zasahuje špatně. V případě zmizení tenistky Peng Shuai jim byla připisována spoluvina při pomoci čínské vládě umlčet tenistku. Výbor s ní uspořádal videohovor, zveřejňoval fotky, kde se účastní dětského tenisového turnaje v Pekingu, ale lidskoprávní organizace a WTA byly znepokojeni, že tenistka stále jedná pod nátlakem a cenzurou, čímž dle nich mezinárodní olympijský výbor podporoval divadlo čínské vlády (Kemp & Hurst, 2021).

Další kontroverzí byla situace na olympiádě v roce 2022, kde dle Amnesty International výbor nedokázal dostatečně bojovat proti porušování lidských práv Číně. Před olympiádou a během ní probíhalo násilí na ujgurském obyvatelstvu, kdy čínská vláda nutila ujgurské obyvatelstvo jít na povinnou sterilizaci, děti byly odebrány a poslány na převýchovu apod. Olympiáda se měla původně konat v Norsku, to však nedokázalo splnit podmínky, které olympijský výbor požadoval. V tomto případě hrají roli peníze, kterých má Čína jako autoritářský stát hodně. Peníze mohou kazit charakter těchto organizací.

Jiným případem byla snaha tchajwanské vlády, která se chtěla v roce 2018 v referendu přejmenovat v rámci názvu olympijského týmu, protože na olympiádě nesl Tchaj-wan od roku 1981 jméno Tchaj-Pej vlivem rozhodnutí Číny, která si Tchaj-wan neustále nárokuje. Změna přinesla výhrůžky jak od čínské vlády, tak od olympijského výboru, který hrozil pozastavením či stažením týmu z nastávajících

olympijských her. Nakonec referendum neuspělo pod nátlakem Číny (Etchells, 2018).

1.4. Tenisové organizace

Tenisové organizace jsou klasifikovány jako nevládní organizace, které se od klasických nevládních organizací liší, ať už v zaměření, financování, členské a organizační struktuře, ale všechny jsou nezávislé na vládě a zaměřují se na dosažení určitých cílů ve prospěch společnosti. Můžeme znát tři hlavní mezinárodní tenisové organizace, které jsou na sobě nezávislé, ale úzce spolupracují. ITF je mezinárodní tenisová organizace, která se obvykle stará o národní soutěže, kde mezi sebou soutěží různé státy, nebo úzce spolupracuje s Mezinárodním olympijským výborem při účasti tenistů na olympiádě. Dále spolupracuje s národními tenisovými asociacemi. Naopak WTA a ATP organizují vlastní tenisové okruhy a turnaje a zastupují jednotlivé hráče mimo jejich národní federace.

ITF (International Tennis Federation) je mezinárodní tenisová organizace, která řídí světový tenis. Mezi její hlavní činnost patří udržování a prosazování pravidel tenisu, regulace mezinárodních týmových soutěží, propagace hry a zachování integrity sportu prostřednictvím antidopingových a protikorupčních programů. ITF spolupracuje s Tenisovou asociací žen (WTA) a Asociací tenisových profesionálů (ATP). Jako sdružující organizace má pod sebou 211 národních asociací, do kterých patří i Český tenisový svaz. Kromě vytváření pravidel se zaměřuje na pořádání týmových soutěží, jako je v ženském tenise Billie Jean King Cup (dříve Fed Cup). V mužském tenise se jedná o Davis Cup, kde soutěží tenisté pod vlajkou svých států. Organizace se zaměřuje také na účast tenistů na olympijských a paralympijských hrách. Provozuje i profesionální okruh, který je předstupeň a můstek pro všechny tenisty před vstupem mezi elitní tenisovou špičku, ale i tento okruh nabízí bodové ohodnocení do světového tenisového žebříčku nebo finanční odměny. Kromě žen a mužů zastřešují i tenis juniorů a vozíčkářů (ITF, 2024).

Nejvyšším orgánem ITF je představenstvo složené z prezidenta, kterým je nyní David Haggerty, který řídí zasedání představenstva, dalšími čtrnácti členy a dvěma zástupci z řad sportovců, kteří jsou voleni každé čtyři roky národními asociacemi. Prezident je hlavním představitelem organizace a zastupuje ji navenek,

protože jedná s ostatními tenisovými organizacemi, sponzory, vládami a důležitými partnery. Je také tváří ITF v médiích a ve veřejném prostoru. Představenstvo jako takové má na starosti stanovení dlouhodobých cílů a vizí organizace, dále schvaluje rozpočet a rozhoduje o finančních otázkách, jako jsou investice nebo sponzorství, schvaluje členství nových národních tenisových organizací a rozhoduje o pořádání mezinárodních tenisových akcí. Senior leadership team je odpovědný za denní činnosti federace, mezi které patří např. plnění a plánování rozpočtu organizace.

WTA (Women's Tennis Association) je ženská tenisová organizace, která byla založena úspěšnou tenistkou Billie Jean Kingovou spolu s dalšími osmi tenistkami v roce 1973 s cílem vytvořit lepší budoucnost pro ženský tenis. Největším důvodem pro založení bylo větší odměňování mužů než žen v tenise. Tato organizace pořádá svoji vlastní WTA Tour, čemuž se říká tenisový okruh, a každý týden se konají turnaje po celém světě různých velikostí, včetně čtyř Grand Slamů, což jsou čtyři hlavní nejprestižnější turnaje. Provozuje svůj vlastní tenisový žebříček. Od jejího založení se organizace zasloužila o narovnání finančních odměn žen, zvýšila popularitu ženského tenisu a dodnes pomáhá ženám po celém světě.

Předsedou a generálním ředitelem WTA je Steve Simon, bývalý ředitel jednoho z velkých tenisových turnajů. Stejně jako v ITF má prezident velké pravomoci a vliv. Řídí činnost WTA, komunikuje hráči, vystupuje v médiích a zastupuje WTA navenek. WTA řídí představenstvo složené z několika druhů členů, mezi ně patří ředitel Steve Simon, ředitel ITF David Haggerty, zástupci hráčů a zástupci turnajů. Představenstvo schvaluje klíčová rozhodnutí jako pravidla, volbu členů výkonného výboru a přijímání strategických směrů a politik. Dále je výkonný výbor výkonným orgánem, který řídí provoz asociace a má pravomoc rozhodovat o přijímání strategických směrů a politik.

WTA zřizuje různé komise a výbory. Zastoupení hráčů je v hráčské radě, která poskytuje zpětnou vazbu a doporučení pro vedení WTA. Rozhodovací proces ohledně důležitých politik, jako je zákaz ruských a běloruských tenistů hrát pod jejich domovskou vlajkou, je záležitostí velkého množství orgánů a lidí, kteří se snaží najít co nejlepší a nejúčinnější řešení. Většinou se spolu domlouvají všechny tenisové organizace, které úzce spolupracují, ale konečný výsledek schvalují řídicí orgány jednotlivých organizací. Rozhodnutí pak vycházejí prostřednictvím

tiskových zpráv nebo se často vyjadřují sami prezidenti organizací, kteří vyjadřují veřejně postoje celé organizace k různým věcem.

ATP (Association of Tennis Professionals) je mužská tenisová organizace sdružující zájmy mužských profesionálních tenisových hráčů. Byla založena v roce 1972 třemi tenisty: Donaldem Dellem, Jackem Kramerem a Cliffem Drysdalem, který se stal jejím prvním prezidentem. Mužský tenis byl předtím pod vedením Mezinárodní tenisové federace, která však podle dostupných informací dostatečně nehájlila zájmy profesionálních hráčů a hráči se nemohli svobodně rozhodnout, kdy a kde budou hrát, protože federace měla pod kontrolou grandslamové turnaje a Davisův pohár. Stejně jako ženská organizace provozuje tato světový žebříček mužů, organizuje turnaje po celém světě a má svoje vedení (ATP, 2024). ATP má stejnou organizační strukturu jako WTA. Má prezidenta, představenstvo, zástupce z řad hráčů, zástupce turnajů apod.

1.5. Kontext konfliktu na Ukrajině

Vyostřené vztahy mezi Ruskem a Ukrajinou mají dlouhou minulost. Po rozpadu Sovětského svazu v roce 1991 získala Ukrajina nezávislost. Ze dne na den se stala vlastníkem velkého množství zděděného jaderného arsenálu, který jí zůstal ze Sovětského svazu a který jí měl zajistit suverenitu. Už od 90. let Rusko podporovalo separatistické hnutí na východě země a na poloostrově Krymu a neustále zpochybňovalo příslušnost Krymu k Ukrajině. Následně podepsaly oba státy smlouvu o přátelství v roce 1997, která vypjatou situaci na nějakou dobu uklidnila. V roce 1994 se po mezinárodní izolaci, politickému tlaku a dalších faktorech Ukrajina rozhodla předat své jaderné zbraně Rusku, které jí za to věnovalo finanční a materiální pomoc. Zároveň Rusko a další státy podepsaly Budapešťské memorandum, které zajišťovalo územní celistvost Ukrajiny a dalším státům výměnou za připojení se ke Smlouvě o nešíření jaderných zbraní (Kwaśniewski, 2015).

V první dekádě 21. století byla situace poměrně klidná, až na ukrajinské prezidentské volby v roce 2004, kde proti sobě bojovali Viktor Janukovyč, kandidát zkorumpované ukrajinské elity, a Viktor Juščenko, který byl více prozápadní. Předvolební průzkumy zajistily Juščenkovi 5% náskok, ale oficiální výsledky voleb ukázaly vítězství Janukovyče, který měl podporu Ruska a oblastí s ruskojazyčnou

většinou. Sčítání bylo okamžitě zpochybněno nezávislými domácími i zahraničními pozorovateli. Podvodným volbám ještě nasvědčovaly některé události, například když vládou ovládaná celostátní televize neustále pošpiňovala Juščenka nebo jeho záhadná nemoc, po které bylo zjištěno, že byl otráven dioxiny.

Jušenko a jeho tým se rozhodli zakročit pomocí dvou strategií: jednou revoluční a druhou ústavní a institucionální. Revoluční strategií se prohlásil za prezidenta a vyzval lid a ostatní, aby mu vyjádřili podporu. Díky tomu začaly série protestů, v centru Kyjeva se shromáždilo odhadem půl milionu lidí, kteří na sobě měli oranžové oblečení a mávali oranžovými vlajkami, proto se tomu také říká oranžová revoluce. Jeho úsilí mu zajistilo anulování výsledku druhého kola voleb. Poté se konalo náhradní kolo voleb, kdy Jušenko skutečně vyhrál a stal se prezidentem (Karatnycky, 2005).

V roce 2010 se stal prezidentem Ukrajiny Viktor Janukovyč. I když byl označován jako proruský, chtěl spolupracovat s Evropskou unií, což dokonce sliboval ve své volební kampani, a v roce 2013 s ní měl podepsat Asociační dohodu. Po nátlaku Ruska ale od podpisu odstoupil (Sviták, 2024). To vyvolalo vlnu protestů a demonstrací v Kyjevě na náměstí Nezávislosti zvaných „euromajdan“. Zpočátku se sešlo jen malé množství lidí, ale po zásahu bezpečnostních složek dorazily stovky tisíc lidí. Demonstranti obsadili budovy odborů, vybudovali si stanové městečko a barikády. Několik dní probíhaly násilné střety s policií a zatýkání. Janukovyč mezitím uzavřel s Vladimírem Putinem sérii ekonomických dohod, což dále zvyšovalo závislost Ukrajiny na Rusku.

V lednu 2014 se Janukovyč tajně sešel s Putinem a dohodli se na definitivním potlačení protestů. V polovině ledna parlament schválil zákony, které kriminalizovaly veškeré jednání protestního hnutí, což vyvolalo další protesty. V polovině února se část lidí vydala k parlamentu, kde se mělo hlasovat o změně vlády a ústavy, ale poslanci ho zablokovali. Opět probíhaly střety s bezpečnostními složkami, které chtěly demonstraci vyklidit. Zemřelo při tom 26 lidí, demonstrantům se vyhrát nepodařilo. V dalších dnech probíhala série střetů, kde se lidem podařilo zneškodnit několik ostřelovačů, kteří na ně byli poslání a kteří zabili několik lidí, celkem zemřelo během těchto demonstrací přes sto lidí. Toto střetnutí bylo poslední, ještě ten večer byl odhlasován konec policejní akce. V noci byla

sjednána dohoda, která souhlasila s požadavky opozice, i novými parlamentními a prezidentskými volbami. Druhý den Janukovyč uprchl přes Krym do Ruska a byl sesazen z funkce. Nová vláda slíbila podepsání dohody s Evropskou unií (Hosenseidlová, 2023).

Situace ale nezůstala klidná na dlouho. Pár dní po skončení demonstrací v únoru 2014 Rusko vtrhlo na poloostrov Krym s cílem ho anektovat k Rusku. Po rozpadu Sovětského svazu v roce 1991 se stal Krym autonomní v rámci Ukrajiny. Na začátku roku 1992 vyhlásil samostatnou republiku se svou ústavou, kterou následně anulovala ukrajinská Nejvyšší rada. Nakonec mu ponechala větší autonomii. Podle dohody mělo Rusko na území Krymu vojenské základny a kontrolovalo ruské separatisty na Krymu. Státní дума dokonce prohlásila krymské město Sevastopol za ruské.

Po útěku Janukovyče ze země a převzetí státu protiruskými nacionalisty podporovanými západem pomohl Kremlu všeobecný zmatek k realizaci plánů na anexi. Před budovou parlamentu v Simferopolu se 26. února střetly proruské a proukrajinské protesty a během těchto střetů požadovali protestující odtržení od Ukrajiny. Druhý den ráno maskované ozbrojené skupiny obsadily klíčové instituce Krymu a byl jmenován nový předseda vlády. Nejvyšší rada odhlasovala uspořádání referenda o statutu Krymu. Dne 28. února ruské síly s pomocí místních milicí zablokovaly a přerušily pozemní, námořní a letecké spojení mezi Krymem a Ukrajinou, všechny krymské přístavy, rozhlasové a televizní stanice aj.

Referendum proběhlo v krátkém čase a 96,77 % z registrovaných voličů hlasovalo pro odpojení od Ukrajiny a znovusjednocení s Ruskem. Referendum však nebylo sledováno žádnými nestrannými pozorovateli a pravděpodobně byly výsledky zveličeny pro legitimitu připojení k Rusku. Dne 16. března byl Krym oficiálně prohlášen za nezávislý a později připojen k Ruské federaci. Ukrajinská vláda obvinila Rusko z porušení několika dohod. Naopak Vladimir Putin obhajoval myšlenky krymského obyvatelstva na sebeurčení nebo že Krym byl déle součástí Ruska než Ukrajiny (Bebler, 2015).

Zároveň ve stejném roce probíhaly protesty na východě Ukrajiny, kde žije velké procento rusky mluvícího obyvatelstva. Ozbrojení separatisté podporovaní Ruskem obsadili ukrajinské vládní budovy a vyhlásili Doněckou a Luhanskou

republiku za nezávislé státy, což vedlo ke konfliktu. Ukrajina zahájila protiofenzívu a do srpna dobyla většinu území zpět. V reakci na to poslalo Rusko tajně vojáky a materiál na Donbas, což pomohlo proruským silám znovuzískat území. Několik měsíců poté probíhaly snahy o mír prostřednictvím Minských dohod, které obě strany podepsaly, ale po chvíli je přestaly dodržovat a na východě Ukrajiny se znovu začalo válčit. Během dalších osmi let probíhala na východě Ukrajiny tzv. hybridní válka doprovázená kybernetickými útoky, sérií dezinformačních kampaní, šířením ruské propagandy (Reuters, 2017) a hlavně politickým napětím.

Dne 24. února 2022 Ruská Federace napadla Ukrajinu pod názvem speciální vojenské operace. Před invazí se ruští vojáci začali shromažďovat u hranic Ukrajiny, přestože ruské vedení popíralo jakýkoli plán na napadnutí. Tuto speciální operaci podporovaly odštěpené republiky Doněck a Luhansk, jejichž síly bojovaly s Ukrajinou již v roce 2014. Vladimir Putin zastával iredentistické názory, tj. ideologie usilující o připojení/anexi části jiného státu s vlastní národnostní menšinou. Mohly za to i historické důvody, například fakt, že území bylo dříve součástí mateřského státu (Griffiths, O'Callaghan & Roach, 2008), že Ukrajina nemá právo na existenci a vláda neonacistů na Ukrajině, kteří utlačovali ruskou menšinu. Putin také řekl, že jeho cílem je demilitarizovat a denacifikovat Ukrajinu (D'Anieri, 2023). Tento konflikt už trvá více než tři roky a není jasné, kdy bude konec. Obě strany vykazují velké ztráty, do kterých lze zařadit i civilní obyvatelstvo.

Velkým spojencem, hlavně oficiálním pomocníkem Ruska, je Bělorusko. V čele Běloruska stojí prezident Alexandr Lukašenko, který je u moci od roku 1994. Během svojí vlády Lukašenko změnil ústavu a oslabil média, aby upevnil svoji moc. Bělorusko je vnímáno jako autoritářský stát a poslední evropská diktatura se silnými vazbami na Rusko (Manaev, Manayeva & Yuran). Bělorusko poskytuje svoje území k útokům, přepravu materiálu nebo lidí, skladuje zbraně nebo poskytuje čerpací stanice (Council of the EU, 2022).

Dalšími spojenci jsou například Čína a Severní Korea, které většinou dodávají nebo vyrábějí zbraně či materiál. Ukrajinskými spojenci jsou především země tzv. západu, jako jsou Spojené státy, ale i většina evropských zemí. NATO

pomáhá a koordinuje členským státům poskytovat vojenské vybavení nebo finanční pomoc Ukrajině (NATO, 2024).

1.6. Reakce mezinárodního společenství

Tato invaze byla odsouzena většinou západních a demokratických zemí. Nejen různými vládami, ale i mezivládními organizacemi. Evropská unie a její členské státy odsoudily válečnou agresi Ruska na Ukrajině. Požadovaly, aby bylo toto tažení ihned ukončeno a byla plně respektována územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny.

Evropská unie v reakci přijala opatření v podobě sankcí. Cílem bylo a je oslabit hospodářskou základnu Ruska, připravit ho o technologie a trhy a výrazně omezit jeho schopnost vést válku. Balíček sankcí se týkal například individuálních sankcí vůči jednotlivým aktérům a lídrům Ruské federace v podobě zákazu cestování a zdržování se na území Evropské unie nebo zmrazení majetku. Dále se jednalo o zákaz používání bankovního systému SWIFT pro ruské a běloruské banky, které tak nemohou přijímat nebo provádět mezinárodní platby, v důsledku toho nemohou tyto banky získat cizí měnu ani převádět aktiva do zahraničí. Stejně to platí i pro ruskou centrální banku, se kterou je zakázáno provádět veškeré transakce a jsou zmrazena veškerá její aktiva.

Dále pak uzavření vzdušného prostoru Evropské unie všem ruským letadlům, zákaz vývozu a dovozu zboží z a do Ruska. Významnou surovinou, kterou nelze z Ruska vyvážet, je ropa, na které byly zcela závislé některé země Evropské unie. Rusko ale sankce obchází a dováží ropu do Turecka, které na něj neuplatnilo sankce, a to ji dále přepravuje do Evropské unie. Tímto způsobem proudí peníze do Kremlu a mohou financovat svou válečnou mašinérii (Černohorský, 2024). Evropská unie poskytla Ukrajině humanitární, hospodářskou a vojenskou pomoc. Od začátku invaze byla poskytnuta pomoc ve výši více než 138 miliard eur a v budoucnu se chce zaměřit na poválečnou obnovu Ukrajiny. Kromě toho unie přijala 4,2 milionu uprchlíků, kteří se zaregistrovali k dočasné ochraně, což znamená, že mají právo k pobytu, přístup ke vzdělání nebo sociální a lékařskou pomoc v Evropské unii (EU, 2024).

Útok odsoudila také Organizace spojených národů (OSN), jejíž členem je i Rusko, protože dle ní není tento čin v souladu s Chartou OSN, a vyzývá k jeho okamžitému ukončení. Několikrát se hlasovalo o odsouzení tohoto konfliktu a většina jejích členů hlasovala pro odsouzení této invaze. Proti tomuto návrhu hlasovalo nebo se zdrželo Rusko a primárně jeho spojenci. (OSN, 2023). V dubnu roku 2022 také rozhodlo Valné shromáždění OSN o přerušení ruského členství v Radě OSN pro lidská práva (UNHRC) ve druhém roce obvyklého tříletého období kvůli vraždění civilistů na Ukrajině. Pro Rusko to pak může znamenat to, že pokud se budou schvalovat další rezoluce ohledně války na Ukrajině, Rusko se nebude moci zúčastnit jednání o konkrétních formulacích. Tento orgán sice nemá žádnou závaznou moc, ale má velkou morální sílu. V souvislosti s tím OSN navíc pověřila tři experty na lidská práva, aby prošetřili možné porušování lidských práv či válečných zločinů na Ukrajině (Ulrychová, 2022).

O porušování lidských práv se zajímá také Mezinárodní trestní tribunál, který je založený na Římském statutu, což je smlouva, která stanovuje čtyři základní mezinárodní zločiny, a to genocidu, zločiny proti lidskosti, válečné zločiny a zločin agrese. I když Ukrajina není smluvní stranou Římského statutu, už dvakrát využila své výsady přijmout jurisdikci soudu nad údajnými zločiny podle Římského statutu na jejím území. V roce březnu roku 2023 byl vydán zatykač na prezidenta Ruské federace Vladimira Putina a na komisařku pro práva dětí Marii Lvovou-Belovou za válečný zločin nezákonné deportace dětí z okupovaných oblastí Ukrajiny do Ruské federace. Na začátku roku 2024 byl vydán zatykač na dva vojenské důstojníky Sergeje Kobilashe a Viktora Sokolova za poškození civilních objektů a zločin proti lidskosti (International Criminal Court, 2022).

Taktéž NATO (Severoatlantická aliance) se staví proti nezákonné anexi Krymu a destabilizaci Ukrajiny od roku 2014. Odsoudilo i nezákonný pokus o anexi Doněcka, Luhanska, Chersonu a Záporoží a vyzývá své členy, aby uvalily na Rusko co nejpřísnější sankce. Už v roce 2014 po anexi Krymu pomohlo NATO reformovat ukrajinské ozbrojené síly. Spojenci poskytli výcvik pro desítky tisíc ukrajinských vojáků. Od roku 2016 je podpora organizovaná prostřednictvím balíčku komplexní pomoci (CAP), který zahrnuje širokou škálu programů, jako je kybernetická obrana, logistika a boj proti hybridní válce. Po napadení Ukrajiny NATO pomáhá bránit se proti ruské agresi koordinací pomoci a podpory spojenců při dodávkách

humanitární a nesmrtící pomoci. Jednotlivé členské země NATO samy zasílají zbraně, munici a mnoho druhů lehké a těžké vojenské techniky, protivzdušné obranné systémy nebo drony, tanky, stíhačky apod. Ukrajina sice není členem NATO, ale úzce s ním spolupracuje (NATO, 2024).

Reakce přišla i od jednotlivých lidí a skupin. V některých evropských městech probíhaly demonstrace na podporu Ukrajiny a proti Ruské agresi. Dochází k bojkotu ruských potravin nebo napadání ruských webových stránek hackery (ČT24, 2022). Tři země, Lotyšsko, Litva a Estonsko, prohlásily Rusko za teroristický stát (Fiedler, 2022). Invaze také přiměla Ukrajinu, Finsko a Švédsko zažádat o členství do NATO (Emmotta & Strauss, 2022).

2. Analytická část

Analytická část probírá konkrétní reakce tenisových organizací na konflikt na Ukrajině. Důležité je znát také reakce jednotlivých hráčů, kteří jsou součástí těchto organizací. S tím souvisí problém politizace sportu, kde se prokazuje, že sport může být používán jako nástroj zahraniční politiky. Může to působit pozitivně, což může státy sbližovat při nějaké sportovní události nebo negativně, v souvislosti s konfliktem na Ukrajině. K tomu patří využívání sportu autoritářskými režimy, což jim pomáhá k propagandistickým účelům a k posilování své image doma i zahraničí, může jim to pomoci se prezentovat jako moderní a úspěšné státy, což tak většinou nebývá a snaží se tím zamaskovat například porušování lidských práv na jejich území.

2.1. Reakce tenisových organizací na agresi

Kromě mezinárodního společenství se rozhodly na Ruskou agresi zareagovat sportovní organizace a uvalit sankce na sportovce, kteří pochází z Ruska nebo Běloruska, v podobě zákazu účastnit se mezinárodních sportovních akcí nebo hrát pod vlajkou své domovské země. Kromě hráčů se rozhodly organizace potrestat také národní sportovní organizace a státy, kterým byla odebrána možnost například pořádat slavné sportovní akce na jejich území. Pořádání takových akcí je pro státy příležitost nalákat do země například turisty nebo v nedemokratických zemích to může pomoci k ukázání dobrého obrazu zbytku světa.

Většina sportovních organizací zaujala podobná stanoviska jako tenisové organizace, kterými odsoudila konflikt na Ukrajině. Podle toho se odvíjely sankce, které se tyto organizace rozhodly udělit. Velkou roli v tom sehrál Mezinárodní olympijský výbor, který apeloval na jednotlivé mezinárodní sportovní federace, aby přeložily nebo zrušily plánované akce v Rusku a Bělorusku. Fotbalové organizace vyloučily fotbalové kluby a reprezentace z mezinárodních soutěží, zrušily všechny akce konající se na území jak Ruska, tak i Ukrajiny. Evropská fotbalová asociace UEFA a druholigový německý klub ukončili spolupráci s jejich hlavním sponzorem, státní ruskou společností Gazprom. Mezinárodní hokejová federace zareagovala vyloučením Ruska a Běloruska ze všech akcí pořádaných federací. Ruští a běloruští atleti byli také vyloučeni ze všech vrcholných světových akcí. Stejně tak udělaly ostatní organizace dalších sportů.

V únoru, krátce po začátku ruské invaze na Ukrajinu, vydala Mezinárodní tenisová federace vyjádření, ve kterém sděluje, že dbá na bezpečnost tenistů a všech, kteří se účastní jejich akcí, a proto se rozhodla odložit turnaj, který se měl konat v dubnu na Ukrajině, a na neurčito se rozhodla pozastavit všechny turnaje v Rusku (ITF, 2022). V březnu roku 2022 vydala další vyjádření, ve kterém tvrdě odsoudila ruskou invazi a její napomáhání Běloruskem.

Po zrušení všech akcí v obou zemích pozastavila činnost Ruské tenisové federace a Běloruské tenisové federace v členství v ITF a účasti na mezinárodních týmových soutěžích, které Mezinárodní tenisová federace pořádá. Zároveň vyslovila podporu Ukrajinské tenisové federaci a ukrajinskému lidu. V další části vysvětluje podmínky účasti běloruských a ruských tenistů. Hráči nadále mohli soutěžit na mezinárodních tenisových akcích, ale pouze jako jednotlivci, nikoli pod vlajkou Ruska a Běloruska (ITF, 2023).

Reakce Ženské a mužské tenisové asociace byly podobné. V březnu roku 2022 vyšla tisková zpráva, která měla zpodobňovat společné prohlášení mezinárodních řídicích orgánů tenisu. Týkala se vyjádření podpory tenistů, kteří byli ochotni promluvit proti invazi a samotným lidem na Ukrajině. Protože je jejich posláním bránit bezpečnost tenisových hráčů, kontaktovali současné a bývalé ukrajinské hráče a další členy tenisové komunity, aby zjistili, zda jsou v bezpečí a nepotřebují pomoc. Tenisové organizace pak jednotně pozastavily své nadcházející turnaje v Rusku a až do odvolání zakázaly hrát hráčům Ruska a Běloruska na tenisových turnajích a Grandslamech pořádaných ATP a WTA (WTA, 2022).

O měsíc později, v dubnu, vyšlo další vyjádření. Důrazně odsoudilo ruské činy a informovalo o sbírce nazvané Tennis Plays for Peace, jejíž cílem je spojit tenisovou komunitu a fanoušky, aby podpořili humanitární pomoc ve válce na Ukrajině. Od začátku invaze se ruské a běloruské tenistky příliš neobjevují na sociálních sítích organizace, která pravidelně zveřejňuje výsledky některých zápasů.

Velký problém nastal v dubnu 2022, kdy se tenisový klub All England Club rozhodl zakázat ruským a běloruským tenistům hrát na nejstarším a nejprestižnějším grandslamu zvaný Wimbledon, každoročně konaným v Londýně, a na dalších turnajích pořádaných ve Spojeném království. Rozhodnutí proběhlo po

nátlaku vlády. Britský ministr Nigel Huddleston na schůzi britského parlamentu řekl, že by neměla být povolena hra absolutně nikomu, kdo pluje pod ruskou vlajkou, a představil plán, který se bude řešit s londýnským All England Clubem, jak bude vypadat organizace letošního turnaje ohledně ruských a běloruských tenistů. Mezi návrhy bylo, aby hráči podepsali prohlášení, že nejsou příznivci Vladimira Putina, ale nakonec došlo k úplnému zákazu (Church, 2022). Později toto rozhodnutí ministr uvítal na svém twitterovém účtu. Ian Hewitt, předseda All England Clubu prohlásil, že je mu líto ruských tenistů, kteří musí platit za činy ruského režimu, a není dobré dovolit, aby se sport využíval k propagaci tohoto režimu (Wimbledon, 2022).

Toto rozhodnutí ale odsoudily tenisové organizace ATP a WTA. Ve své reakci zdůraznily, že základním principem těchto organizací je, že se jednotliví sportovci mohou účastnit tenisových akcí na základě zásluh, a ne na základě jakékoli formy diskriminace, tak to totiž zní v jejich pravidlech, které londýnský klub podepsal, a které má ve svých pravidlech grandslamů také. Dle nich by jednotliví sportovci neměli být penalizováni za to, odkud pocházejí, nebo být postiženi rozhodnutím, které učiní vlády jejich zemí (WTA, 2022). Jako trest za úplný zákaz se konal turnaj bez bodů do tenisového žebříčku, protože většinou za výhru tak velkého turnaje bývají odměny velmi vysoké a stoupaní žebříčkem může pomoci hráčům k lepšímu odměňování nebo lepšímu umístění na budoucích turnajích.

V ženské kategorii celý turnaj vyhrála paradoxně rodačka z Moskvy Elena Rybakinová, která již několik let hraje pod vlajkou Kazachstánu. Ruská tenisová federace však její úspěch oslavovala a označila ji za „jejich produkt“. Ruská tenistka Natela Dzalamidzeová si změnila občanství z ruského na gruzínské, hlavním důvodem byla účast na olympijských hrách, ale také hraní na Wimbledonu (Zabloudil, 2022). Dalším trestem byla pokuta ve výši jednoho milionu dolarů, kterou dostala Britská tenisová asociace a All England Club od WTA. Britská tenisová asociace se ale proti pokutám od WTA odvolala, a nakonec obě organizace souhlasily se snížením své části pokuty na polovinu. Úspěšnému odvolání napomohl fakt, že plánovaly znovu povolit vstup zakázaným sportovcům na Wimbledon v roce 2023. Pokuty rozdávala také ATP, která potrestala Britskou tenisovou asociaci, která má na starost většinu akcí konaných ve Spojeném království. Nakonec zaplatila přes 1,75 milionu dolarů, což se ukázalo jako dost

peněz, což uznali v jejich vyjádření, že se v příštím roce chtějí pokutám vyhnout, i když si pořád stáli za názorem, že udělali dobře. (Carayol, 2023).

Podobný incident se stal v červenci 2023 v Praze na plánovaném tenisovém turnaji Prague Open pořádaným pod štítkem WTA. Při příletu do Prahy byl odepřen vstup ruské tenistce do země. Chvilí poté vedení turnaje informovalo o tom, aby další ruské a běloruské tenistky do České republiky necestovaly. Důvodem bylo rozhodnutí vlády v červnu zakázat účast ruských a běloruských tenistů. Vedení turnaje stálo za rozhodnutím vlády. Tenisová organizace WTA se vyjádřila prostřednictvím svého twitterového účtu a odmítla rozhodnutí české vlády, protože sportovci dle jejich pravidel mohou hrát jako neutrální (Reuters, 2023). Stejně tak se stalo i v Polsku, kde byl odepřen vstup na polské území ruské tenistce Věře Zvonarevové z důvodu státní a veřejné bezpečnosti.

Na Wimbledonu v roce 2023 mohli opět startovat ruští a běloruští sportovci pod neutrální vlajkou poté, co tak rozhodl All England Club a Britská tenisová asociace. Účast ale měla podmínku, že jak hráči, tak podpůrný personál jako trenéři, maséři apod. musí podepsat dohodu o neutralitě. Dohoda obsahovala potvrzení, že nezastupují své státy, že nedostávají finanční prostředky od svých států nebo společností kontrolovaných státem, a že nebudou vyjadřovat podporu invazi nebo jejich domácí vládě. Britské tenisové orgány se tak rozhodly pod nátlakem WTA a ATP a hrozbou dalších pokut a odebráním turnajů konaných na území Spojeného království.

Spory se nevyhnuly ani letním olympijským hrám v Paříži v roce 2024. Ruská účast na olympiádě je už několik let pochybná po sérii státem řízených dopingových skandálů. Už v roce 2018 na olympiádě v Pchojngčchangu se rozhodlo, že se nebudou moci účastnit sportovci, kteří byli pozitivně testováni na zakázané látky. Vyšetřování se týkalo her konaných v Soči v roce 2014 poté, co ruská antidopingová agentura falšovala výsledky testů a kryla tím svoje sportovce. Zákaz měl být udělen 43 ruským závodníkům, kterým byly odebrány medaile a měli zakázáno účastnit se budoucích her. Většina z nich se ale odvolala a medaile jim byly vráceny. Zbytek sportovců se mohl účastnit, ale pouze pod neutrální vlajkou, bez národních barev a hymny. To samé platilo pro další olympijské hry

v Tokiu v roce 2021, které se měly původně konat už v roce 2020, ale kvůli pandemii covidu-19 musely být posunuty.

Trest trval i na zimních olympijských hrách v Pekingu v roce 2022, těsně před vypuknutím války, kde museli stále vystupovat jako „olympijští“ sportovci z Ruska. V reakci na válku na Ukrajině výkonná rada Mezinárodního olympijského výboru pozastavila činnost Ruskému olympijskému výboru, které začlenilo k sobě do rady z Doněcka, Luhanska, Donbasu a Záporoží. Označila to jako porušení olympijské charty. Po anexi Krymu toto rozhodnutí ale neučinili. Co se týče ruských a běloruských sportovců, tak budou moci na budoucích olympijských hrách sportovat jako na posledních olympiádách pod neutrální vlajkou, bez hymny a bez státních barev a za určitých podmínek, jako že nesmí být nijak spojeni s armádou nebo nesmí podporovat válku. Navíc mají zakázáno být součástí zahajovacího ceremoniálu. Toto rozhodnutí potvrdila i Mezinárodní tenisová federace, jelikož bude startovat na olympiádě spousta tenistů (MOV, 2023).

2.2. Hráči

Součástí všech organizací jsou i jejich hráči, kteří pochází z celého světa, tudíž mohou pocházet ze zemí, které jsou například nedemokratické nebo vytvářejí špatné mezinárodní prostředí. Situace v ruském tenise není ideální, proto jsme během posledních pár let mohli vidět, že ruští tenisté získávají jiná občanství, aby získali větší podporu od tenisové federace. Takovým případem je Kazachstán, pod jehož vlajkou ruští tenisté vystupují. Odchod je odůvodněn nedostatkem financí pro ruský tenis. Když byl prezidentem Ruska Boris Jelcin, tak byl ruský tenis hodně financován, protože Jelcin byl velkým tenisovým fanouškem. Po jeho smrti ale bylo financování tenisu omezeno a většina talentů se přesouvá do Kazachstánu, protože mají mnohem větší možnosti, platí jim trenéry nebo jsou dobře finančně ohodnoceni (Sports, 2021).

Po vypuknutí konfliktu na Ukrajině se dva ukrajinští tenisté Alexandr Dolgopopov a Sergiy Stakhovsky přihlásili, aby bránili svoji zemi. Ukrajinské hráčky pokračují v hraní na okruhu a snaží se bojovat a upozorňovat na to, co se momentálně v jejich zemi děje. Například říkají, že kousek od jejich domovů, kde bydlí jejich rodina, padají bomby. Na protest si ukrajinské hráčky odmítají po zápase podat ruku s Ruskými a Běloruskými hráčkami, jak bývá po hře zvykem.

Nejvíce se o ruské invazi vyjadřuje ukrajinská tenistka Marta Kost'uková, která tvrdí, že si každý může vybrat a přestěhovat celou rodinu z Ruska, když na to spousta tenistů má prostředky. Další ukrajinská tenistka Lesja Curenková odmítla podat ruku běloruské tenistce Aryně Sabalenkové. Za tento krok byla Ukrajinka vypískána. Běloruska později v šatně mluvila o napětí mezi hráčkami (Ramsay, 2023).

Naopak Ruská tenistka Anastasija Potapovova si oblékla před zápasem na turnaji v Indian Wells tričko s logem ruského fotbalového týmu Spartak Moskva, což se nelíbilo ženské organizaci WTA, které ji formálně varovalo, protože je to bráno jako podpora své země, která napadla jinou zemi. Potapovová se bránila, že týmu fandí od dětství a že na tom nevidí nic špatného, ostatní mají ale jiný názor, že se to nehodí (Shrivatsha, 2023). Ruský tenista Daniil Medveděv řekl, že lituje ukrajinských hráčů, kteří musí hrát na okruhu během probíhající války a že je pro mír na celém světě. Řekl také, že mají odpovědnost hovořit o tomto problému a dle něho záleží na tom, jak to každý jednotlivec udělá (BBC Sport, 2023).

Velkým terčem novinářů se stala běloruská tenistka Aryna Sabalenka, která zažívá v posledních letech mnoho úspěchů na okruhu. Po každém zápase probíhá tisková konference, kde se novináři ptají výherce zápasu, ale i poražených na jejich hru nebo pocity ze hry. Sabalenková odmítala dlouhodobě odpovídat na její postoj vůči válce na Ukrajině a vůdci z její rodné země, tedy k Lukašenkovi. Změna nastala na Pařížském Grand Slamu, kde porazila Ukrajinku Elinu Svitolinovou. Po velkém nátlaku novinářů se rozhodla promluvit, že nechce, aby její země byla v jakémkoli konfliktu a že nepodporuje válku, tudíž ani Lukašenka (Pretot, 2023). Sabalenková se s Lukašenkem několikrát setkala a fotila. V roce 2020 dokonce podepsala dopis na podporu jeho režimu, měsíce poté, co zahájil útok proti odpůrcům po sporných volbách v roce 2020.

Ostatní ruští a běloruští tenisté se k situaci nevyjadřují nebo se vyjadřují opatrně a říkají, že jsou například pro mír, což je podle mnohých málo. Jednou z mála výjimek je ruská tenistka Darja Kasatkina, která dlouhodobě kritizuje svoji zemi za agresi na Ukrajině. V roce 2022, kdy se diskutovalo o zákazu na Wimbledonu, se vyjádřila, že podepíše dopis jako nesouhlas s invazí, který jí měl zaručit účast na Wimbledonu. Chvíli zvažovala získání jiného občanství. Zároveň

přiznala svou sexuální orientaci a vztah s ruskou krasobruslařkou a zároveň kritizovala ruskou společnost, že je homofobní. Tato stanoviska příliš nepodporuje ani ruská vláda. Ruský tenista Karen Chačanov byl zaslechnut v šatně, jak říká svému kolegovi Andejovi Rubljevovi poté, co Rubljev napsal fixou na kameru „no war please“, že by Rusko mělo demonstrovat svou sílu prostřednictvím konfliktu na Ukrajině a ukázat svou velikost. Když na to byl dotázán, odpověděl, že to byla soukromá konverzace a že je sportovec, ne politik. Občas je těžké odhalit, zda je daný sportovec nějak napojený na ruský byznys.

Ruská tenistka Veronika Kudermetova nosí na svém dresu logo ruské společnosti na fosilní paliva Tatneft z Tatarstánu. Bývalá společnost Tatneft Group byla sankciována Evropskou unií za zásobování ruských sil pneumatikami. Kudermetova děkovala za to, že se díky podpoře dostala do elitní desítky nejlepších tenistek světa právě Tatneftu a prezidentovi Tatarstánu Rustamu Minnichanovi, který investoval desítky milionů dolarů do válečné mašinerie Kremlu. Když byla Kudermetova pozvána na rozhovor v červnu roku 2023, odmítla se účastnit, když se dozvěděla, že Tatneft bude tématem rozhovoru. Na Wimbledon toho roku si ale logo z dresu sundala. Steve Simon poté řekl, že WTA nemá žádnou kontrolu nad tím, co účastníci okruhu propagují, a prý nadále jedná s hráči a ujišťují se, že chápou, co je citlivé, a že pořád soutěží jako neutrální sportovci.

I Anastasija Pavljučenkova, vítězka zlaté medaile ve čtyřhře, je součástí kultury s hlubokými vazbami na Kreml. Za získání zlaté medaile dostala v roce 2022 ocenění od ruského ministra sportu poté, co byla nominována samotným Putinem. Ceremoniálu se účastnil tenisový funkcionář Vladimir Lazarev, který organizoval turnaje a nosil na tričce symbol Z, což je symbol války. Otec tenistky je navíc trenérem Ruské tenisové federace. Je také spojen s Kremlem. Sama tenistka ale válku odsoudila prostřednictvím sociálních sítí. Příspěvek ale po chvíli smazala (Meshcheriakova, 2023).

Většina tenistů z nezasazených zemí vyjádřila lítost ukrajinským hráčům a ukrajinskému lidu. Někteří svůj postoj vyjádřili jiným způsobem. Polská tenisová jednička Iga Swiatek nosí od začátku války ukrajinskou stuhu na své čepici a několikrát se vyjádřila k situaci, hlavně k WTA, potom, co odstoupila ukrajinská tenistka Curenková ze zápasu s běloruskou tenistkou kvůli rozhovoru s ředitelem

Stevem Simonem, který řekl, že on osobně válku na Ukrajině nepodporuje, ale pokud ruští a běloruští sportovci ano, tak je to čistě jejich věc, což Ukrajinu zasáhlo, a když se ho zeptala, zda si uvědomuje, co říká uprostřed války, odpověděl na to, že je to jen jeho názor. Swiateková kritizovala postoj Simona a uvedla, že by se měli raději řešit ukrajinští hráči místo neustálého řešení, zda mohou nebo nemohou ruští či běloruští tenisté hrát. Upozornila také na velký tlak, který probíhá mezi hráčkami v šatnách. Swiatek uspořádala v Polsku charitativní turnaj, který měl pomoci ukrajinské mládeži zasažené konfliktem.

2.3. Problém politizace sportu a ostatní reakce

Tenis je často politizovaný sport, situace na Ukrajině není prvním případem. Už na olympiádě, která se konala v roce 1936 v Berlíně můžeme vidět, jak politika pronikla do sportu. V roce 1931 olympijský výbor rozhodl o konání letních olympijských her v Berlíně, což vrátilo Německo do světového společenství po izolaci po porážce v první světové válce. O dva roky později se stává Adolf Hitler kancléřem Německa a zavádí diktaturu jedné strany, která pronásledovala Židy, Romy nebo politické odpůrce. Tato diktatura začala později ovládat i sport. Německý sport byl propagován jako mýtus o árijské rasové nadřazenosti. Romové a Židé byli postupně vylučováni ze všech sportovních organizací. K uklidnění mezinárodního mínění povolilo Německo účast na olympiádě sportovkyni židovského původu. Žádný jiný židovský sportovec na hrách nezávodil. Během her se Německo snažilo schovat svou rasistickou politiku odstraněním protižidovských nápisů a zmírněním tvrdé rétoriky v novinách, aby ukázali falešný obraz mírového a tolerantního Německa. V různých zemích, hlavně ve Spojených státech, se objevovaly pokusy o bojkot těchto her, které byly neúspěšné, ale vytvořily precedens pro budoucí bojkotové kampaně. Z olympiády se nakonec stala propagace nacismu, protože byla poprvé vysílána živě v televizi a psala o ní média po celém světě. Lidé a státy je naivně svou účastí podpořili a o tři roky později mírumilovné Německo napadlo Polsko, což rozpoutalo druhou světovou válku (Stout, 2021).

V roce 1964 v Norsku, kdy proti sobě hrálo Norsko a Jihoafrická republika, při hraní Davisova poháru došlo k tomu, že se musel zápas dohrávat tajně potom, co to nařídil Norský tenisový svaz. Příčinou bylo, že lidé demonstrující proti

apartheidu házeli kameny a poté si lehli na kurt a odmítali odejít. V roce 1970 měla Jihoafrická republika zakázáno se zúčastnit tohoto turnaje úplně kvůli apartheidu. V roce 1973 byla na chvíli vrácena a v roce 1974 Davisův pohár vyhrála kontumačně potom, co Indie odmítla přicestovat do Jihoafrické republiky jako protest proti jejich politikám. Martina Navrátilová také způsobila mezinárodní rozruch svým útekem z Československa do Spojených států v roce 1975. Tehdejší komunistický režim kontroloval její finance, cestovní víza a její partnery ve čtyřhře. O sedm let později utekla čínská tenistka Hu Na ze svého hotelového pokoje v Kalifornii, když byla s národním týmem na mezinárodní soutěži. Požádala ve Spojených státech o politický azyl a řekla, že má strach z pronásledování, protože opakovaně odmítá vstoupit do Komunistické strany Číny. Spojené státy chtěly udělit tenistce azyl, ale bály se, že by toto rozhodnutí poškodilo vztahy s Čínou a mohla by tíhnout blíže k Sovětskému svazu, což nebylo dobré v době Studené války. Nakonec se rozhodly azyl udělit, i přes prvotní výhrůžky to čínskou vládu ve výsledku tolik nezajímalo (Shmerler, 2022).

Takovéto události se nemusí týkat jen Evropy nebo Ameriky, ale mohou se také dít na Blízkém východě. V roce 2009 bylo zamítnuto vízum izraelské tenistce Sharar Pe'erové do Dubaje kvůli nedávné válce v Gaze mezi Hamásem a Izraelem zvané operace Lité olovo. Pořadatelé se vyjádřili, že si nepřejí politizovat sport, ale že musí být citliví k nedávným událostem u nich v regionu. Rozhodnutí se však nelíbilo WTA a její tehdejší ředitel vyjádřil zklamání. Turnaji byla udělena pokuta, ze které šla část peněz izraelské tenistce jako náhrada peněz, které tenisté dostávají za turnaj. WTA hrozilo i možností zrušení turnaje pro příští ročníky. Jako protest spousta vysoce postavených tenistů z turnaje odstoupilo. Tenisová vysílací stanice odmítla turnaj vysílat a jeden ze sponzorů turnaje upustil od svého sponzorství. Další rok byla účast izraelských tenistů povolena bez jakýchkoli problémů (Jago, 2009).

Organizace bývají často kritizovány za politizaci sportu. V určitých případech to může být pozitivní, třeba v případě zmizení tenistky Peng Shuai, kdy WTA okamžitě zasáhla a vyvinula nátlak na čínské úřady, aby okamžitě daly vědět, zda je tenistka v pořádku. Po svém jasném stanovisku se začali přidávat ostatní, a hlavně sportovci prostřednictvím sociálních sítí s hashtagem #WhereIsPengShuai, což pomohlo informovat o tématu co nejvíce lidí. Ve většině případů to ale

vyvolávalo negativní reakce. Třeba zákaz ruských a běloruských tenistů na Wimbledonu vyvolal vlnu kritiky za to, že je zbytečně zpolitizovaný, protože pokud nemohou hrát ruští a běloruští tenisté, proč tam tedy hrají čínští tenisté kvůli chování Číny vůči ujjurskému obyvatelstvu nebo si kladou otázky, proč toto opatření nebylo přijato už v roce 2014 po anexi Krymu.

Pozitivní dopad měla i situace na US Open ve Spojených státech v roce 2010, kdy se do finále mužské čtyřhry dostali tenisté z Indie a Pákistánu. Indie a Pákistán jsou totiž od svého vzniku v roce 1947 velkými nepřáteli, od té doby mezi sebou mají sérii konfliktů a válek, zejména o sporné území Kašmír. Na tribunách turnaje spolu seděli Indové i Pákistánci a podporovali stejný tým, což dle nich byla pozitivní zpráva světu, že když spolu Ind a Pákistánec dokáží takových úspěchů a spolupráce, proč to tak nemůže být i v normálním životě. Pákistánec poté prohlásil, že před jejich párováním nikdy nikdo ve sportu neviděl, aby někdo takhle bojoval za jednu věc, a v tom dle něj tkví krása sportu.

Negativní vyjádření uvedla i současná mužská tenisová jednička Srb Novak Djokovic, který odsoudil kroky Wimbledonu nenechat hrát ruské a běloruské sportovce. Podle něj není dobré, když politika zasahuje do sportu, ale dodal, že válku bude odsuzovat vždy vzhledem k tomu, co se dělo v Srbsku v 90. letech, když vyrůstal. Sám Djokovic udělal několik kontroverzních činů. Během pandemie covidu-19 se odmítal nechat očkovat, což mu způsobilo zákaz hrát na několika důležitých turnajích, z Austrálie byl dokonce vyhoštěn a hrozil mu zákaz vstupu na území Austrálie na tři roky. Tenista byl také kritizován, že šel v roce 2021 na večeři s Milanem Jolovičem, bývalým velitelem polovojenské jednotky, která se podílela na genocidě v Srebrenici proti Bosňanům, nebo že zpíval na svatbě se známým popíračem genocidy Miloradem Dodikem, který obhajuje odtrhnutí Republiky srbské od Bosny (AlJazeera, 2021).

Běloruská tenisová federace také zkritizovala krok zákazu hraní tenistů na Wimbledonu. Dle nich to v žádném případě nepřispívá k řešení problému, ale akorát to bude podněcovat nenávist a nesnášenlivost na národní úrovni. Rozhodnutí se nelíbilo také bývalé tenistce Martině Navrátilové, která řekla, že vyloučení tenistů je nespravedlivé, když nenesou žádnou vinu. Politika dle ní ničí tenis jako

demokratický sport a All England Club udělal toto rozhodnutí slepě a nevidí celý problém globálně.

Na druhou stranu reakce ukrajinských představitelů a sportovců na kroky ať už tenisových organizací či olympijského výboru je zcela jiná. Ukrajinská tenisová federace se snaží vysvětlit, jaký dopad měla válka na tenis v jejich zemi. Nemá žádné výdělků z akcí, které se dřív pořádaly na Ukrajině, a to včetně různých dotací apod. Nedávno ministr Kabinetu ministrů prohlásil, že se ukrajinští sportovci nebudou moci účastnit olympijských kvalifikací, pokud se jich účastní Rusové. Podle jejich ministra sportu bylo od začátku války zabito zhruba 262 ukrajinských sportovců a zničeno 363 sportovních zařízení. V rozhovoru předseda Ukrajinské tenisové federace mluví o nespokojenosti s tím, že mohlo ATP a WTA udělat více na podporu ukrajinských hráčů, a že hráči nejsou spokojeni s tím, jak je s nimi zacházeno. Ukrajinská tenisová federace totiž spadá pod správu Mezinárodní tenisové federace a nemůže proto vyjednávat s ATP nebo WTA, protože pod ně spadají jednotliví hráči. Předseda Ukrajinské tenisové federace se staví tvrdě proti jejich rozhodnutí hrát pod neutrálními vlajkami a že ruský a běloruský režim využívá dle něho své hráče jako nástroj své propagandy. Vyjádřil se také k situaci na Wimbledonu, kdy byl sportovcům z Ruska a Běloruska znovu povolen vstup na tento turnaj. Je mu to líto, že nikdo nepodpořil pořadatele Wimbledonu, ale spíš na ně naléhali, aby jejich účast obnovili (Addiccot, 2023).

Většina ukrajinských sportovců, především tenistů, je pro úplný zákaz pro Rusy a Bělorusy účastnit se jakéhokoli velkého turnaje či olympiády. Například Elina Svitolina za to bojuje opakovaně. Na Wimbledonu v roce 2023 vyzývala, aby zákaz stále trval. To samé na olympiádě. Říká, že je to nespravedlivé, že mohou ruští a běloruští sportovci sportovat na těchto akcích, když dostali ukrajinské sportovce do obrovské nevýhody. Stále si nepodává s žádnými takovými hráči ruku u sítě. Velké napětí mezi ukrajinskými hráči a jejich federací nastalo, když šestnáctiletá ukrajinská hráčka podala na juniorském grandslamu ruku ruské tenistce. Z toho vznikla velká aféra, kterou musel vysvětlovat její otec. Všichni jsou ale za jedno, nepodáváním ruky se snaží upozorňovat, aby nikdo nezapomínal na to, že tento konflikt stále na trvá a že lidé v jejich zemi umírají každý den. Pro mnohé hráče je to velice důležité a emotivní, když se část jejich rodiny rozhodla

zůstat na Ukrajině i přes probíhající válku a každý den musí čelit obavám, že se jejich příbuzným něco stane.

2.4. Využívání tenisu autoritářskými režimy

Chování tenisových organizací většinou ovlivňují ti, kdo ho financují. Jelikož je hlavní náplní tenisových organizací získávat co největší odměny pro své tenisty, ale i pořádání turnajů a fungování organizací něco stojí, umožňují pořádat turnaje a financovat organizace bohatým autoritářským režimům, kterým to vylepšuje image a dělá jim to reklamu. Takovéto chování lze definovat jako sportwashing, což je součástí soft power, kterou definoval Joseph Nye ve své liberální teorii, což je schopnost organizací, ale i jiných aktérů ovlivňovat a přesvědčovat ostatní subjekty bez použití násilí (Nye, 2004). Soft power je nenátlaková, využívá kulturu, politické hodnoty a zahraniční politiku. Hard power naopak využívá ekonomické prostředky a vojenskou sílu. Příkladem použití soft power může být soupeření Sovětského svazu s USA během Studené války. Sověti vedli širokou kampaň, aby přesvědčili svět o přitažlivosti jejich komunistického režimu. Po skončení druhé světové války byli úspěšní v Evropě kvůli odporu vůči Hitlerovi a v kolonizovaných oblastech kvůli odporu k evropskému imperialismu. Sovětský svaz však nemohl jako uzavřený systém konkurovat Spojeným státům v oblasti soft power.

Sportwashing se rozvinul jako způsob, jak vyřešit krizové tendence kapitalismu, jako je nadměrná akumulace, prostřednictvím produkce prostoru a absorpce přebytečného kapitálu a práce (Harvey, 2001), ale také jako potencionální cesta k renovaci reputace na topografii politické kultury. Sportwashing je fenomén, kdy političtí vůdci využívají sport k tomu, aby se na světové scéně jevíli jako důležití nebo legitimní, zatímco podněcují nacionalismus a odvracejí pozornost od chronických sociálních problémů a lidských práv na domácí frontě. Sportwashing se může objevit jak v autoritářských, tak v demokratických politických prostorech. Může zasahovat jak vnitřní domácí publikum, tak mezinárodní (Boykoff, 2022). V posledních letech organizace na ochranu lidských práv jako Amnesty International nebo Human Rights Watch zařadily sport do svých portfolií (Keys, 2019). Termín sportwashing byl oficiálně vytvořen až v roce 2015 k popisu toho, kdy Ázerbájdžán pořádal Evropské hry. Pořádání her mělo přinést pozitivní změny, Ázerbájdžánská vláda se prezentovala jako progresivní a moderní země, ale

mezitím likvidovala nezávislé hlasy. Snažila se likvidovat novináře nebo ochránce lidských práv a na hry nepustila několik zahraničních pozorovatelů a novinářů.

Prvky sportwashingu byly přítomny už na starověkých řeckých olympijských hrách v roce 416 př.n.l., kdy Atény, uprostřed války se Spartou, vykazovaly úspěchy ve hrách. Jejich úspěch odvedl pozornost od skutečnosti, že byly Atény ve válce poraženy (Boykoff, 2022). Hitlerova olympiáda byla příkladem tohoto zneužití. Často se mluví ve spojitosti se sportwashingem v případě Číny a pořádání olympiády. Po olympiádě v roce 2008 slíbila, želepší porušování lidských práv na jejich území, ale na zimních olympijských hrách v Pekingu v roce 2022 to bylo to stejné, ne-li horší, především v kontextu ujjurského a tibetského obyvatelstva.

Rusko využilo sportwashing na zimních olympijských hrách v Soči v roce 2014, kdy se Putinovi podařilo odvrátit pozornost od zákonů, které otevřeně pronásledovaly lesby, gaye, bisexuály aj. (Boykoff & Yasuoka, 2014). Z pohledu strategie zlepšování image před externím publikem se může tato olympiáda zdát jako neúspěšná. Olympiáda neměla pouze zaujmout mezinárodní publikum, ale hlavně to domácí. Domácí publikum pořadatelé naplnili citovou loajalitou vůči svojí zemi a touhou po národní síle. Wolfe tvrdí, že pořádání olympijských her poskytlo Rusku příležitost upevnit jedinečný smysl pro „ruskost“ mezi konkurenčními představami, které kolovaly po pádu Sovětského svazu (Wolfe, 2016). Před zahájením her státní média představovala neustálý přísun pozitivních a povzbudivých příběhů, které vyvolaly vlasteneckou hrdost. Spoustu Rusů také ovlivnily zaujaté, příliš negativní zprávy ze Západu. Celkově pořádání her přispělo k národní jednotě a také k větší oblíbenosti Vladimira Putina. Po skončení olympiády Rusko napadlo poloostrov Krym, což znamená, že pořádání olympijských her vzrušuje domácí veřejnost způsoby, které mohou zmírnit politický terén pro válku. Pro domácí publikum to symbolizovalo ruskou sílu a neschopnost západních rivalů zastavit národ na vzestupu.

Kromě olympiády se v roce 2022 pořádalo také mistrovství světa ve fotbale v Kataru. Konání v Kataru bylo vybráno už v roce 2010 po roušskou obvinění z korupce. Vláda v Kataru ale přísně omezuje svobodu projevu a shromažďování a kriminalizuje vztahy osob stejného pohlaví. Vyšetřování v roce 2021 zjistilo, že od roku 2010 v Kataru zemřelo více než 6 500 migrujících pracovníků například

z Nepálu, Srí Lanky nebo Indie, a několik desítek jich zemřelo přímo při stavbě stadionu pro mistrovství světa (Pattison a kol., 2021). Sportwashing však pro hostující zemi úspěchem nebyů. Mistrovství světa zviditelnilo nespravedlivý pracovní systém kafala, což je systém sponzorství migrantů, který může vést k nucené práci, a odhalilo korupci v Mezinárodní fotbalové asociaci FIFA. Pod nátlaky lidskoprávních organizací se stal Katar prvním státem v Perském zálivu, který zmírnil svůj pracovní systém, takže migrující pracovníci mohli změnit zaměstnání bez svolení svého zaměstnavatele. I když si zaměstnavatelé pořád udržují velkou kontrolu nad svými pracovníky, bez mistrovství světa a tlaků by se žádné reformy nekonaly. Tato pozitivní externalita se ukázala jako možný vedlejší účinek sportwashingu, který pořadatelé sami nečekali.

Nejaktuálnější otázku vyvolává Saudská Arábie, která v poslední době investuje do sportu a sportovních událostí. Není to však jen tenis, ale i fotbal, golf a další sporty. Představitelé Saudské Arábie tvrdí, že tyto vládní investice jsou součástí plánu na diverzifikaci ekonomiky země založené na ropě, ale skeptici tvrdí, že mají v úmyslu využít sport ke zvýšení své prestiže a očištění špatného stavu lidských práv. I když se tato země zlepšila v tom, že povolila ženám řídit auta nebo jim povolila cestovat bez jejich mužského opatrovníka, porušování stále trvá. Jsou zde tresty za projevy homosexuality, dále omezení svobody slova apod. Saúdská Arábie neusiluje jenom o konání velkých akcí na jejich území, ale investuje i do koupi sportovních klubů nebo pořádá akce v domnělých demokraciích. V roce 2021 koupila anglický fotbalový tým Newcastle United v anglické Premier League, čímž se rozšířilo propagandistické úsilí Saudské Arábie jak v zahraničí, tak doma, kde Saúďové mohou cítit hrdost na svou zemi jako na globálního mocenského hráče a kulturního ovlivňovatele.

4. dubna 2024 WTA oznámila, že se budou tři budoucí finální turnaje pro nejlepších deset hráček konat v Rijádu a ATP a saúdkoarabský veřejný investiční fond oznámily víceleté strategické partnerství. Tyto spolupráce mohou přinést do světa tenisu obrovské množství peněz a možnou reformu. Mezinárodní nevládní organizace Human Rights Watch však upozornila, že by tenisové organizace neměly přispívat k podpoře represí v Saudské Arábii, a že by měly požadovat zlepšení záznamů o právech, než s nimi podepíší nějakou smlouvu. Zároveň by měly tlačit na saúdkoarabskou vládu, aby propustila uvězněné aktivisty za práva,

a naléhaly na reformy, které ženám a dívkám umožní uplatňovat jejich základní lidská práva (Human Rights Watch, 2024). K situaci se vyjádřil šéf WTA Steve Simon, který také čelil obavám od několika bývalých hráček jako je Martina Navrátilová, která je členkou LGBTQ+ komunity, a která bojuje za ženská práva, která se v Arábii porušují. On se však vyjádřil, že se ženský tenis rozvíjí ve prospěch všech, že je to globální turné, globální byznys, a že se turnaje pořádají v zemích, které mají různé kultury a systémy hodnot. Hráči se dle něho mají rozhodnout sami, zda se zúčastní (Fendrich, 2024).

Závěr

Ač se to nezdá, politika je součástí tenisu už dlouhodobě, jak jsme mohli vidět ve spoustě případů, třeba už v roce 1936 na letních Olympijských hrách v Berlíně, kterou Hitler využil k propagaci nacismu. Možná je to jeden z nejpolitizovanějších sportů vůbec. Pravidelně se stávají události, které dokazují, jak může politika ve sportu hrát důležitou roli, ať už ve sbližování nebo rozdělování společnosti. V novodobém tenisu hrají důležitou roli mezinárodní tenisové organizace, které svými činy mohou zasahovat, pokud se stane politika předmětem sporů v tenise, například když tenistka z Izraele nedostala vízum do Spojených arabských emirátů kvůli politickým sporům těchto dvou zemí, kdy ženská tenisová organizace zasáhla a zastala se tenistky a dubajský turnaj potrestala, což je pro většinu takových zemí ohrožení.

Novodobý konflikt na Ukrajině přinesl do světa tenisu nový problém, zda mají sankcionovat ruské a běloruské tenisty, kteří sice za nic dle nich nemohli, ale jejich vlády využívají tento sport a svoje hráče k propagaci svých režimů. Všechny organizace se jednomyslně shodly, že se budou moci zúčastnit mezinárodních akcí, ale jen pod podmínkou neutrality. Organizátoři Wimbledonu ve spolupráci s britskou vládou vzali situaci do vlastních rukou a hráčům zakázali na jejich turnaji hrát úplně, což vyvolalo velké pozdvižení jak u veřejnosti, tak u hráčů a tenisových organizací, které jim udělily trest. Tady lze vidět sílu těchto organizací, protože se za rok tenisté na Wimbledon vrátili, hlavně díky trestům od těchto organizací, které mohou být likvidující třeba finančně, ale také mohou znamenat konec takových akcí v dané zemi, čímž přicházejí o prestiž a spoustu peněz.

Tento spor a rozhodnutí organizací způsobil také určité rozdělení společnosti. Jedna půlka souhlasí a podporuje rozhodnutí organizací, druhá je silně proti, že by se politika ve sportu neměla objevovat vůbec. Takové prolínání do sportu může mít mnohem horší dopad v podobě ještě většího mezinárodního napětí, které jsme mohli vidět během studené války mezi Spojenými státy a Sovětským svazem, kdy mezi sebou nesoutěžily pouze politicky, ale i kulturně a sportovně.

Projevuje se také napětí mezi hráči. Tento konflikt je rozdělil na dva tábory. Samozřejmě ruští, běloruští a ukrajinští sportovci to mohou vnímat každý jinak.

Ukrajinské tenisty ovládá strach, emoce a vše, co se děje v jejich rodných zemích. Přijali jasné stanovisko, co si o válce myslí a jak budou postupovat. Naléhali co nejvíce na tyto organizace, aby byly tvrdší ve svých politikách ohledně ruských a běloruských sportovců, což organizace nevyslyšely. Pořád si drží odstup a nemohou úplně zasahovat a zakazovat, protože to není v souladu s jejich chartami, ve kterých se píše o tom, že nesmí dojít k jakékoli diskriminaci hráčů. Ruští hráči jsou naopak apatičtí a moc se k situaci nevyjadřují, jen málo a k válce také ne. Několik z nich je dokonce spojováno s firmami podporující Kreml nebo zastávají názory, které pravidelně vychází z úst jejich propagandistických vůdců. Mezi hráčkami v šatnách panuje velké napětí a negativní energie.

Většinou se takovéto sankce týkají jedné události, ale tento konflikt se promítl do většiny sportů a pokračuje na budoucí olympiádě, která se má konat v létě roku 2024. I přes obvyklé krátkodobé trvání takovýchto politik ve sportu prohlášení o neutralitě přetrvává a přetrvávat bude, dokud tento konflikt pravděpodobně neskončí. I když takové gesto od sportovního společenství válku nemůže ukončit, může ji dostat do popředí veřejnosti, mohou se díky tomu vybírat peníze na humanitární pomoc apod., což může být vzorem pro budoucí řešení těchto sporů. Bylo by dobré se tímto tématem a celkově spojením sportu a politiky v budoucnu zabývat, protože to může být hrozba, která se s vývojem technologií a sociálních sítí zvětšuje.

Tímto bych chtěla odpovědět na výzkumnou otázku, že konflikt na Ukrajině měl obrovský vliv na tenisové organizace, které zasáhly sankcemi a svým jednoznačným postojem, který ovlivnil hráče i celou tenisovou komunitu. Potvrdil se také předpoklad obsažený v liberální teorii, o významnosti nevládních organizací v mezinárodních vztazích, které podporují lepší řešení sporů nebo mohou pomáhat řešit globální problémy, což lze vidět i v tenise.

Mezinárodní tenisové a jiné sportovní organizace se ukázaly jako snadno ovlivnitelné financemi, které mohou ovlivňovat jejich rozhodování, a tím zasahování do politiky.

Seznam použité literatury a zdrojů

Literatura

Bastid, S. (2000). Perspectives d'un Status International pour les Organisations Internationales non Gouvernementales. *Annuaire de l'Institut de Droit International*.

Bebler, A. (2015). Frozen conflicts in Europe: Crimea and the Ukrainian-Russian conflict. Opladen: Verlag Barbara Budrich. 189-208.

Boykoff, J. (2022, 27. října). Toward Theory of Sportwashing: Mega-Events, Soft Power and Political Conflict. *Sociology of Sport Journal*. 342-351.

Boykoff, J., & Yasuoka, M. (2014). Media coverage of the 2014 winter Olympics in Sochi, Russia: Putin, politics, and Pussy Riot. *Olympika: The International Journal of Olympic Studies*, 23. 27-55.

Collingwood, V. (2006). Non-Governmental Organisations, Power and Legitimacy in International Society. *Review of International Studies*, 32(3), 439-454.

D'Anieri, P. (2023). Ukraine and Russia: From Civilized Divorce to Uncivil War. Cambridge University Press.

Drulák, P. (2003). Teorie mezinárodních vztahů. Praha: Portál.

Griffiths, M., O'Callaghan, T. & Roach S.C.(2008). *International Relations: The Key Concepts*. Oxfordshire: Taylor & Francis.

Harvey, D. (2001). Globalization and the 'spatial fix'. *Geographische Revue*, 2, 23-30.

Ikenberry, G.J. (2009). Liberal Internationalism 3.0: America and the Dilemmas of Liberal World Order. *Perspectives on Politics*. 71-87.

Karatnycky, A. (2005). Ukraine's Orange Revolution. *Foreign Affairs*. 35-52.

Keck, M.E. & Sikkink, K. (1998). *Activists Beyond Borders: Advocacy Networks in International Politics*. New York: Cornell University Press.

Keohane, R. (2005). *After Hegemony: Cooperation and Discord in the World Political Economy*. Princeton: Princeton University Press.

Keys, B.J. (2019). Reframing human rights: Amnesty International, Human Rights Watch, and international sport. *University of Pennsylvania Press*. 109-135.

Koremenos, B., Lipson, Ch. & Snidal, D. (2001). The Rational Design of International Institutions. *The MIT Press*. 761-199.

Kwaśniewski, A. (2015). Ukrainian-Russian Relations: Lessons for Contemporary International Politics. *Horizons: Journal of International Relations and Sustainable Development*. 22-33.

Manaev, O., Manayeva, J. & Yuran, D. (2011). More State than Nation: Lukashenko's Belarus. *Journal of International Affairs*, 65, 93-113.

Martens, K. (2002). Mission Impossible? Defining Nongovernmental Organisations. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organisations*. 271-285.

McGlinchey, S. (2022). *Základy mezinárodních vztahů*. Londýn: Bloomsbury.

Meiser, J. (2017). *International Relations Theory: Liberalism*. Bristol: E-International Relations Publishing. 22-27.

Nye, J. (2004). *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. New York: Public Affairs.

Pattison, P., McIntyre, N., Mukhtar, I., Eapen, N., Bhuyan, U.O., Bhatara, U. & Piyari, A. (2021, 23. února). Revealed: 6,500 migrant workers have died in Qatar since World Cup awarded. *The Guardian*. Získáno z <https://www.theguardian.com/global-development/2021/feb/23/revealed-migrant-worker-deaths-qatar-fifa-world-cup-2022>

Wolfe, S.D. (2016). A silver medal project: The partial success of Russia's soft power in Sochi 2014. *Annals of Leisure Research*, 19(4). 481-496.

Internetové zdroje

Addicott, A. (2023, 4. září). Exclusive: The Ukrainian Tennis Federation On War, Russian Players And The Olympics. *Ubitennis*. Získáno z <https://www.ubitennis.net/2023/04/exclusive-the-ukrainian-tennis-federation-on-war-russian-players-and-the-olympics/>

AlJazeera. (2021, 21. srpna). Djokovic pictured with ex-commander of feared paramilitary unit. *AlJazeera*. Získáno z <https://www.aljazeera.com/news/2021/9/21/djokovic-sparks-controversy-after-meeting-drina-wolves-commander>

ATP. (2024). Corporate: About. Získáno z <https://www.atptour.com/en/corporate/about>

BBC Sport. (2023, 16. března). Daniil Medveděv: Rus „lituje“ ukrajinských hráčů na turné během války. Získáno z <https://www.bbc.com/sport/tennis/64974056>

Carayol, T. (2023, 16. dubna). LTA fine from WTA for barring Russian and Belarusian tennis players is halved. *The Guardian*. Získáno z <https://www.theguardian.com/sport/2023/apr/16/lta-fine-from-wta-for-barring-russian-and-belarusian-tennis-players-is-halved>

Council of the EU. (2. března 2022). Belarus' role in the Russian military aggression of Ukraine: Council imposes sanctions on additional 22 individuals and further restrictions on trade. Získáno z <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/03/02/belarus-role-in-the-russian-military-aggression-of-ukraine-council-imposes-sanctions-on-additional-22-individuals-and-further-restrictions-on-trade/>

Černohorský, V. (2024, 26. února). Rusům se daří dodávat ropu i do zemí, které na něj uvalily sankce. Klíčem jsou dokumenty třeba z Turecka. *ČT24*. Získáno z <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/svet/na-papire-turecka-realne-ruska-kvuli-ropo-ktera-se-tak-dostava-do-evropy-mluvi-experti-o-346445>

ČT24. (2022, 24. dubna). Hackeri pouští Rusům záběry z Ukrajiny a varují je před útokem NATO. Získáno z <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/svet/hackeri-pousti-rusum-zabery-z-ukrajiny-a-varuji-je-pred-utokem-nato-21459>

Emmotta, R. & Strauss, M. (2022, 18. května). Finsko a Švédsko podávají žádost o vstupu do NATO. *Reuters*. Získáno z <https://web.archive.org/web/20220518070947/https://www.reuters.com/world/europe/finland-sweden-submit-application-join-nato-2022-05-18/>

Etchells, D. (2018, 19. listopadu). IOC warns Taiwan name-change could cost country right to compete at Tokyo 2020. *Inside the Games*. Získáno z <https://www.insidethegames.biz/articles/1072419/ioc-warns-taiwan-name-change-could-cost-country-right-to-compete-at-tokyo-2020>

Evropská unie. (2024). Reakce EU na válečnou agresi Ruska vůči Ukrajině. Získáno z <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/eu-response-ukraine-invasion/#invasion>

Fendrich, H. (2024, 4. dubna). Saudi Arabia will host the women's tennis WTA Finals for the next three years. *AP News*. Získáno z <https://apnews.com/article/wta-finals-saudi-arabia-riyadh-4b7052f076b0d3098d78706f3a5654f8>

Fiedler, T. (2022, 18. října). Estonský parlament prohlásil Rusko za teroristický stát. *Politico*. Získáno z <https://www.politico.eu/article/as-the-third-country-to-estonia-declares-russia-a-terrorist-state/>

Hosenseidlová, P. (2023, 11. listopadu). Noc, kdy Majdan dostal předponu „euro“. Před deseti lety začal zápas Ukrajiny o únik z ruského sevření. *ČT24*. Získáno z <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/svet/noc-kdy-majdan-dostal-predponu-euro-pred-deseti-lety-zacal-zapas-ukrajiny-o-unik-z-ruskeho-sevreni-343258>

Human Rights Watch. (2024, 5. dubna). Saudi Arabia: Global Tennis Sportwashes Abuses. *Human Rights Watch*. Získáno z <https://www.hrw.org/news/2024/04/05/saudi-arabia-global-tennis-sportwashes-abuses>

Chee, Y.F. (2017, 11. února). Nato says it sees sharp rise in Russian disinformation since Crimea seizure. *Reuters*. Získáno z <https://www.reuters.com/article/us-ukraine-crisis-russia-media/nato-says-it-sees-sharp-rise-in-russian-disinformation-since-crimea-seizure-idUSKBN15Q0MG/>

Church, B. (2022, 16. března). Daniil Medvedev: UK government wants assurances that Russian tennis star is not a supporter of Vladimir Putin. *CNN*. Získáno z <https://edition.cnn.com/2022/03/16/tennis/daniil-medvedev-vladimir-putin-wimbledon-spt-intl/index.html>

International Criminal Court. (2022). Ukraine – Situation in Ukraine. Získáno z <https://www.icc-cpi.int/situations/ukraine>

ITF. (2022, 1. března). ITF suspends Russia, Belarus from its membership and team competition. Získáno z <https://www.itftennis.com/en/news-and-media/articles/itf-statement-itf-suspends-russia-and-belarus-from-itf-membership-and-international-team-competition/>

ITF. (2022, 25. února). ITF statement regarding the Russian invasion of Ukraine. Získáno z <https://www.itftennis.com/en/news-and-media/articles/itf-statement-regarding-the-russian-invasion-of-ukraine/>

ITF. (2024). About us: What we do. Získáno z <https://www.itftennis.com/en/about-us/organisation/what-we-do/>

Jago, R. (2009, 21. února). WTA issues record fine to Dubai Open organisers for barring Israeli. *The Guardian*. Získáno z <https://www.theguardian.com/sport/2009/feb/21/wta-dubai-tennis-shahar-peer>

Kemp, E. & Hurst, D. (2021, 22. listopadu). Peng Shuai: IOC accused of publicity stunt over video call. *The Guardian*. Získáno z <https://www.theguardian.com/sport/2021/nov/22/peng-shuai-wta-says-chinese-tennis-stars-call-with-ioc-chief-is-not-enough>

Meshcheriakova, D. (2023, 7. července). Tennis has a Russia problem. As Wimbledon gets into full swing, there's no hiding the ructions Vladimir's Putin war on Ukraine has caused in locker rooms. *Político*. Získáno z <https://www.politico.eu/article/wimbledons-russia-problem-vladimir-putin-karen-khachanov-anastasia-pavlyuchenkova-veronika-kudermetova/>

Mezinárodní olympijský výbor. (2023). Otázky a odpovědi týkající se účasti sportovců s ruským nebo běloruským pasem na mezinárodních soutěžích. Získáno z <https://olympics.com/ioc/media/q-a-on-solidarity-with-ukraine-sanctions-against-russia-and-belarus-and-the-status-of-athletes-from-these-countries>

NATO. (2024, 22. března). NATOS' response to Russia's invasion of Ukraine. Získáno z https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_192648.htm

Nitkin, P. (2021, 7. června). Elena Rybakina přivedla Serenu do RG. Narodila se v Moskvě – to je cesta mnoha talentů, protože v Rusku nejsou peníze. *Sports*. Získáno z <https://www.sports.ru/tribuna/blogs/nitkina/2929665.html>

Organizace spojených národů. (2023, 24. února). Valné shromáždění OSN vyzývá k okamžitému ukončení války na Ukrajině. Získáno z <https://osn.cz/valne-shromazdeni-osn-vyzyva-k-okamzitemu-ukonceni-valky-na-ukrajine/>

Pretot, J. (2023, 6. června). Nepodporuji válku ani Lukašenka, říká Sabalenka. *Reuters*. Získáno z <https://www.reuters.com/sports/tennis/i-dont-support-war-or-lukashenko-says-sabalenka-2023-06-06/>

Ramsay, G. (2023, 1. června). How Russia's invasion of Ukraine has impacted tennis. *BBC*. Získáno z <https://edition.cnn.com/2023/06/01/tennis/tennis-russia-ukraine-explainer-spt-intl/index.html>

Reuters. (2023, 28. července). Russian, Belarusian players denied entry for Prague WTA event. *Reuters*. Získáno z <https://www.reuters.com/sports/tennis/tennis-russian-belarusian-players-denied-entry-prague-wta-event-2023-07-28/>

Shmerler, C. (2022, 25. června). Once Again, Tennis Is Disrupted by Politics. *The New York Times*. Získáno z <https://www.nytimes.com/2022/06/25/sports/tennis/wimbledon-politics-history.html>

Shrivathsa, S. (2023, 16. března). WTA varuje Potapovovou kvůli dresu ruského fotbalového týmu. *Reuters*. Získáno z <https://www.reuters.com/lifestyle/sports/wta-warns-potapova-over-russian-soccer-team-shirt-2023-03-16/>

Stout, J. (2021, 19. července). The brutal story of the 1936 Popular Olympics: boycott of fascism and Hitler. *National Geographic*. Získáno z <https://www.nationalgeographic.com/history/article/brutal-story-1936-popular-olympics-boycott-fascism-hitler>

Sviták, M. (2024, 19. února). Euromajdan byl o touze žít v normální evropské zemi, vůbec ne o Rusku, říká socioložka Onuchová. *ČT24*. Získáno z <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/svet/euromajdan-byl-o-touze-zit-v-normalni-evropske-zemi-vubec-ne-o-rusku-rika-sociolozka-onuchova-345593>

Ulrychová, T. (2022, 7. března). Rusko dostalo v OSN diplomatickou facku. Co to pro něj bude znamenat? *Seznam zprávy*. Získáno z <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-valne-shromazdeni-vyloucilorusko-z-rady-pro-lidska-prava-cina-byla-proti-197378>

Wimbledon – The Championships. (2022, 20. dubna). Statement Regarding Russian and Belarusian Individuals at The Championships 2022. Získáno z https://www.wimbledon.com/en_GB/news/articles/2022-04-20/statement_regarding_russian_and_belarusian_individuals_at_the_championships_2022.html

WTA. (2022, 1. března). Joint Statement by the International Governing bodies of Tennis. Získáno z <https://www.wtatennis.com/news/2510418/joint-statement-by-the-international-governing-bodies-of-tennis>

WTA. (2022, 20. dubna). WTA Statement on Decision to Ban Russian & Belarusian Players. Získáno z <https://www.wtatennis.com/news/2582411/wta-statement-on-decision-to-ban-russian-belarusian-players>

WTA. (2024). About the WTA. Získáno z <https://www.wtatennis.com/about>

Zabloudil, L. (2022, 21. června). Džalamidzeová: Občanství jsem změnila kvůli velké konkurenci Rusek a olympiádě. Wimbledon беру jako bonus. *TenisPortal*. Získáno z <https://www.tenisportal.cz/zpravy/dzalamidzeova-obcanstvi-jsem-zmenila-kvuli-velke-konkurenci-rusek-a-olympiade-wimbledon-beru-jako-bonus-34877/>